KINDERDAGVERBLIJF DOREMI · LAAKDAL EN BERINGEN

Pedagogisch beleidsplan

Hoe wij werken, en waarom

Doremi
KINDERDAGVERBLIJF

Voelbare warmte, zichtbare kwaliteit.

EDITIE 2026
VERSIE 4.6
ERKENNINGSNR. 910001891

Inhoud.

01 Waarom dit plan bestaat 3
Wat u hier vindt, en hoe u het leest

02 Wie wij zijn 4
Opdracht, visie, waarden en twee locaties

03 Ons pedagogisch kader 7
Het pedagogisch raamwerk en MeMoQ als ruggengraat

04 Een dag bij Doremi 11
Aankomen, leeftijdsgroepen, ritme en afscheid

05 Emotionele veiligheid en verbondenheid 15
Hechting, wennen, sensitief reageren, grenzen

06 De vier ervaringsgebieden 19
Waaraan kinderen bij ons groeien

07 Spel, ruimte en materiaal 24
Binnen, buiten en wat we aanbieden

08 Verzorging is pedagogiek 27
Verschonen, zindelijk worden, slapen en eten

09 Gezondheid en veiligheid 32
Ziek zijn, risico's, noodsituaties en integriteit

10 Rituelen, vieren en verjaardagen 35
Houvast, feest en ruimte voor verschil

11 Samenwerken met gezinnen 37
Van kennismaking tot dagelijks gesprek

12 Elk kind hoort erbij 41
Inclusie, extra ondersteuning en de stap naar school

13 Hoe we onszelf nakijken 43
Zelfevaluatie, coaching en het team

14 Privacy en beeldmateriaal 46
Wat we bewaren, delen en beschermen

15 Waar dit plan op steunt 47
Bronnen, pedagogen en verwijzingen

Klik op een regel om meteen naar dat hoofdstuk te springen.

Waarom dit plan bestaat.

Een pedagogisch beleidsplan is geen document dat in een kast hoort. Het is de afspraak die wij met onszelf maken over hoe wij met uw kind omgaan — op een gewone dinsdagochtend, bij een lastig afscheid, en op de dag dat er iets misloopt.

Dit plan beschrijft wat wij belangrijk vinden in de opvoeding van jonge kinderen, hoe we dat elke dag concreet maken, en waaraan u ons mag afmeten. Het is bewust in gewone taal geschreven. Ouders moeten erin herkennen wat ze bij ons zien; medewerkers moeten erin terugvinden wat er van hen verwacht wordt; en Zorginspectie moet erin kunnen nakijken of onze werking klopt met wat de Vlaamse overheid van een vergunde kinderopvang vraagt.

Wat u hier wel en niet vindt

Dit plan gaat over onze **pedagogische keuzes**. Praktische en financiële afspraken — openingsuren, tarieven, opzegtermijnen, de klachtenprocedure, het opnamebeleid — staan in het **huishoudelijk reglement**, dat u samen met de schriftelijke overeenkomst ontvangt. Waar de twee elkaar raken, verwijzen we naar elkaar. Bij tegenstrijdigheid geldt het huishoudelijk reglement voor de afspraken en dit plan voor de pedagogische aanpak.

Voor ouders

Zodat u weet wat er met uw kind gebeurt wanneer u er niet bij bent, en waarover u ons mag aanspreken.

Voor het team

Zodat iedereen die bij ons werkt dezelfde koers vaart, ook wie vandaag invalt of stage loopt.

Voor de overheid

Zodat Opgroeien en Zorginspectie kunnen toetsen of onze praktijk overeenstemt met de regelgeving.

Een levend document

Dit is versie 4.6, opgemaakt in 2026. Zij vervangt de versie van juni 2023 volledig. Het plan wordt minstens **tweejaarlijks** herzien en telkens wanneer onze werking, de infrastructuur of de regelgeving daar aanleiding toe geeft. Het team bespreekt het bij elke herziening in teamoverleg; opmerkingen van ouders nemen we mee. De geldende versie ligt ter inzage in beide locaties en staat op kdv-doremi.be.

Een woord vooraf

Wij zijn een familiebedrijf. Dat merkt u aan de kleine dingen: dat we uw kind bij naam kennen vóór het goed en wel binnen is, dat we liever zelf koken dan iets te laten leveren, dat we u aankijken wanneer we vertellen hoe de dag verlopen is. Tegelijk willen we geen opvang zijn die op goede bedoelingen draait. Warmte is het uitgangspunt; kwaliteit is wat we erover afspreken, opschrijven, nakijken en bijsturen.

Dat is ook de reden waarom dit plan er anders uitziet dan vroeger. We hebben onze werking naast het pedagogisch raamwerk van Opgroeien gelegd, en op verschillende plaatsen onze eigen tekst moeten bijstellen. Dat vonden we een goede oefening. We doen ze graag opnieuw.

Ann De Block, organisator en eindverantwoordelijke
Ives De Jonghe, financieel verantwoordelijke

Wie wij zijn.

Kinderdagverblijf Doremi is een vergunde Vlaamse groepsopvang voor kinderen van nul tot drie jaar, met twee locaties: Laakdal en Beringen.

In Laakdal werken we met **inkomenstarief**: elk gezin betaalt daar een dagprijs in verhouding tot zijn inkomen, berekend door Opgroeien. Opvang mag geen kwestie zijn van wat een gezin kan missen. Beringen start met een andere subsidievorm; de actuele tarieven staan op onze website. Erkenning, plaatsen en inspectieverslagen van beide locaties zijn publiek raadpleegbaar via de Kinderopvangzoeker van Opgroeien. U mag ons daar nakijken; wij vinden dat normaal.

> *Wij bieden jonge kinderen een plek waar ze zich veilig genoeg voelen om nieuwsgierig te zijn — en gezinnen een partner die met hen meedenkt in plaats van over hen.*
>
> ONZE OPDRACHT

Waar we voor gaan

Onze opdracht vertaalt zich in drie dingen die we elke dag proberen waar te maken. Ze komen rechtstreeks uit het pedagogisch raamwerk voor de kinderopvang van baby's en peuters, dat de Vlaamse overheid als kwaliteitskader hanteert.

Welbevinden

Een kind dat zich goed voelt in zijn vel: gerust, gezien en op zijn gemak.

Ontplooiing

Rijke ervaringen die uitdagen zonder te overvragen, op maat van dit kind.

Verbondenheid

Relaties die dragen: met de begeleider, met de andere kinderen, met thuis.

Onze waarden, en wat ze in de praktijk betekenen

WARMTE	We reageren op wat een kind toont, niet op wat het zou moeten doen. Troosten gaat vóór corrigeren, altijd.
KLEINSCHALIGHEID	Kleine groepen van negen, en zo weinig mogelijk verschillende gezichten rond een kind. Het moet niet elke dag opnieuw uitzoeken bij wie het terechtkan.
VAKMANSCHAP	Gekwalificeerde medewerkers, pedagogische coaching op de vloer, en vorming die verder gaat dan wat verplicht is.
TRANSPARANTIE	We zeggen ook wat niet lukt. Ouders krijgen het volledige verhaal van de dag, ook het lastige stuk.
GELIJKE KANSEN	Een aanmelding die voor elk gezin op dezelfde manier behandeld wordt — ongeacht thuistaal, gezinsvorm, herkomst of ondersteuningsbehoefte. In Laakdal betaalt elk gezin volgens zijn inkomen.

Twee locaties, één werking.

Doremi heeft twee vergunde locaties. Ze delen dezelfde organisator, hetzelfde pedagogisch kader, dezelfde procedures en dezelfde manier van werken met gezinnen. Dit plan geldt voor beide. Waar iets locatiegebonden is — de indeling van het gebouw, de namen van de leefgroepen, de tuin — staat dat er uitdrukkelijk bij.

Laakdal

Meerlaarstraat 214, 2430 Laakdal
Provincie Antwerpen

54 vergunde kindplaatsen, alle met inkomenstarief. Drie leeftijdsgroepen in zes leefruimtes over twee bouwlagen, in een gebouw dat van bij het ontwerp als kinderdagverblijf bedoeld was. Aangrenzende afgesloten tuin met terras.

Hier leiden we ook nieuwe kinderbegeleiders op: verschillende collega's behaalden bij ons hun diploma door een betaalde werkplek met hun opleiding te combineren.

Beringen

Terrilpark 3, 3582 Beringen (be-MINE)
Provincie Limburg

Onze tweede vergunde locatie, in opstart. Zij start met exact dit pedagogisch beleidsplan als vertrekpunt, en met medewerkers die door dezelfde pedagogisch coach worden begeleid.

132 vergunde kindplaatsen. De indeling verschilt wel: twee leeftijdsgroepen in plaats van drie (zie hoofdstuk 04). Openingsdatum en tarieven vindt u op onze website.

Wat betekent dit voor uw kind?

Dat een kind dat van de ene locatie naar de andere zou overgaan, geen andere pedagogiek aantreft: dezelfde manier van wennen en begrenzen, dezelfde afspraken rond slapen en eten, hetzelfde soort gesprek aan de deur. Wat verschilt, is het gebouw, de indeling in leeftijdsgroepen, de mensen en de kleine rituelen van elke leefgroep. Niet de aanpak.

Wie de organisatie draagt

ORGANISATOR	**Ann De Block** — organisator en eindverantwoordelijke. Zij draagt de eindverantwoordelijkheid voor de vergunning, de kwaliteit en de veiligheid van beide locaties.
FINANCIEEL BELEID	**Ives De Jonghe** — financieel verantwoordelijke en mede-eigenaar. Ook betrokken bij de begeleiding van studenten uit hoger onderwijs.
PEDAGOGISCH COACH	**Nathalie Laenen** — pedagogisch coach en personeelsverantwoordelijke in loondienst. Zij begeleidt medewerkers en studenten op de vloer, bewaakt dat de procedures gekend en gevolgd worden, en trekt de zelfevaluatie.
KINDERBEGELEIDERS	Gekwalificeerde kinderbegeleiders, elk gespecialiseerd in hun leeftijdsgroep en flexibel inzetbaar in de andere. Het team telt daarnaast medewerkers met een verpleegkundige achtergrond en medewerkers met een bachelor- of masterdiploma in een verwant vakgebied.
EXTERNE ONDERSTEUNING	Sinds 2020 werken we samen met **Mentes** (ondersteuningsnetwerk kinderopvang, via CEGO vzw) voor pedagogische ondersteuning en vorming.

Waar u ons kunt nakijken.

Een kinderopvang die zegt dat ze kwaliteit levert, moet dat ook laten controleren. De Vlaamse overheid organiseert dat, en de resultaten zijn openbaar. Wij verwijzen er graag naar, ook wanneer er werkpunten in staan.

ERKENNINGSNUMMER	910001891 — Opgroeien (voorheen Kind en Gezin)
WSE-KWALITEITSLABEL	BC9020
ONDERNEMINGSNUMMER	0807.644.170
VERGUNNING	Groepsopvang van baby's en peuters · Laakdal met inkomenstarief, Beringen met basissubsidie
PUBLIEKE INFO	Kinderopvangzoeker van Opgroeien — per locatie, met de verslagen van Zorginspectie
TOEZICHT	Zorginspectie (Vlaamse overheid) en Opgroeien

WAAR WE EERLIJK OVER ZIJN

- ✓ Wij zijn geen opvang die alles kan. Wat we niet kunnen dragen, zeggen we vooraf, en we denken mee over een alternatief.
- ✓ Onze plaatsen zijn beperkt en de vraag is groter dan het aanbod. Een aanvraag is een vraag, geen garantie.
- ✓ We organiseren bewust geen uitstappen buiten de site. Dat is een keuze uit onze risicoanalyse; we halen de buitenwereld daarom naar binnen.
- ✓ Een inspectieverslag kan werkpunten bevatten. Die verzwijgen we niet — we bespreken wat we eraan doen.

Onze belofte in één zin

Onze slagzin — *voelbare warmte, zichtbare kwaliteit* — is bewust in twee helften geschreven. **Voelbaar** is wat u zelf ervaart wanneer u binnenkomt: de sfeer, de manier waarop uw kind wordt aangesproken, het gesprek aan de deur. **Zichtbaar** is wat u kunt nakijken: onze inspectieverslagen, onze zelfevaluatie, dit plan. We hebben er bewust geen superlatief in gezet. Wat we beloven, moet controleerbaar zijn.

Ons pedagogisch kader.

Wij verzinnen onze pedagogiek niet zelf. Vlaanderen heeft een pedagogisch raamwerk voor de opvang van baby's en peuters, en dat is de ruggengraat van dit plan.

Het raamwerk vertrekt van één zin: *elk kind voelt zich goed in zijn vel, wordt uitgedaagd, en weet zich verbonden met de mensen en de wereld rondom zich.* Daaronder hangen drie soorten opdrachten. Niet alleen tegenover het kind — ook tegenover het gezin en tegenover de samenleving. Die drievoudige blik is precies wat een kinderopvang onderscheidt van een oppasdienst.

Onze opdracht tegenover het kind

Drie dingen, in deze volgorde, want ze bouwen op elkaar.

1. ### Welbevinden

   De basisbehoeften van het kind zijn vervuld: lichamelijk comfort, genegenheid, duidelijkheid, waardering, autonomie en het gevoel dat wat het doet betekenis heeft. Een kind dat honger heeft, moe is of zich niet gerust voelt, kan niet leren. Welbevinden is dus geen extraatje bovenop de opvang — het is de voorwaarde.

2. ### Ontplooiingskansen

   Het kind krijgt rijke en gevarieerde ervaringen: materiaal om echt iets mee te doen, tijd om iets te herhalen tot het lukt, en een volwassene die weet wanneer ze moet aanbieden en wanneer ze moet zwijgen. We meten dat niet aan wat een kind al kan, maar aan hoe intens het bezig is.

3. ### Verbondenheid

   Het kind bouwt relaties op die basisveiligheid geven: met de begeleiders die het kent, met de andere kinderen, en met zijn eigen thuis, dat wij hier zichtbaar houden. Verbondenheid gaat ook over erbij horen — elk kind, zonder voorwaarden.

ONZE OPDRACHT TEGENOVER GEZINNEN

- We delen de opvoedingsverantwoordelijkheid met u — we nemen ze niet over.
- We verbreden wat uw kind thuis meekrijgt, met andere kinderen, ander materiaal, andere gewoontes.
- We maken het mogelijk dat u kunt werken, studeren of op adem komen.
- We bouwen een band met u op waarin ook moeilijke dingen gezegd kunnen worden.

ONZE OPDRACHT TEGENOVER DE SAMENLEVING

- Kinderen oefenen hier het samenleven: delen, wachten, ruziemaken en het weer goedmaken.
- We werken aan insluiting en sociale samenhang — verschil is hier gewoon.
- We werken aan gelijke kansen, onder meer via het inkomenstarief.
- We laten kinderen zorgzaam omgaan met materiaal, voedsel en natuur.
- We blijven zelf leren, en leiden mee nieuwe kinderbegeleiders op.

Wij kijken naar een kind als naar een geheel. Niet naar een motoriek, een taal en een sociaal gedrag die los van elkaar vooruitgaan, maar naar één kind dat vandaag iets durfde wat het gisteren niet durfde.

UITGANGSPUNT 2 · HOLISTISCHE BLIK

Tien uitgangspunten.

Het raamwerk formuleert tien uitgangspunten: de manier waarop we naar kinderen, gezinnen en samenleving kijken. Hieronder staan ze, met telkens wat ze bij ons concreet betekenen.

HOE WE NAAR KINDEREN KIJKEN

01 · ELK KIND IS UNIEK	We vergelijken kinderen niet met elkaar, maar met zichzelf van vorige maand. Ontwikkelingsschema's zijn een hulpmiddel, nooit een norm waaraan een kind moet voldoen.
02 · EEN HOLISTISCHE BLIK	Een kind is meer dan de som van zijn ontwikkelingsdomeinen. Wie een kind wil laten praten, moet eerst zorgen dat het zich gerust voelt.
03 · DE GROEP VORMT MEE	Leven in een groep beïnvloedt wie een kind wordt. We zorgen dat elk kind in de groep een plaats heeft die het herkent als de zijne.
04 · HET KIND HEEFT EEN ACTIEVE ROL	Kinderen zijn geen ontvangers van opvoeding. Ze nemen initiatief, kiezen, weigeren en onderhandelen — ook baby's, met hun lichaam en hun stem.

HOE WE NAAR GEZINNEN KIJKEN

05 · GEZINNEN ZIJN COMPETENT	We vertrekken van wat een gezin kan en weet, niet van wat het mist. Ouders zijn de eerste opvoeders en kennen hun kind het best.
06 · DE RELATIE IS WEDERKERIG	Wij informeren u niet alleen; we vragen ook. Uw manier van doen thuis verandert onze manier van doen hier.
07 · MENSEN VERBINDEN	We brengen gezinnen met elkaar in contact. De opvang is ook een plek waar ouders elkaar tegenkomen.

HOE WE NAAR DE SAMENLEVING KIJKEN

08 · RESPECT VOOR DIVERSITEIT	Thuistaal, gezinsvorm, herkomst, geloof, beperking: geen van die zaken bepaalt of een kind hier welkom is of hoe het behandeld wordt.
09 · INCLUSIEF EN DEMOCRATISCH	Wij stellen onze eigen regels en gewoontes telkens opnieuw ter discussie, zodat élk kind en élk gezin zich hier veilig kan voelen.
10 · OPVOEDEN VOOR MORGEN	Zorgzaam omgaan met materiaal, eten en natuur, in kleine gewoontes die kinderen op deze leeftijd al oppikken.

Uitgangspunt 9 in de praktijk

Een voorbeeld. Toen een gezin aangaf dat ons vaste liedje vóór de maaltijd bij hen thuis niet paste, hebben we niet geantwoord dat het bij ons nu eenmaal zo gaat. We hebben gekeken wát het liedje doet — rust brengen en aangeven dat het eten begint — en of dat ook anders kan. Eigen regels ter discussie stellen betekent niet alles loslaten, wel telkens nagaan of een gewoonte nog dient waarvoor ze bedoeld was.

Welbevinden en betrokkenheid.

Twee woorden zijn ons dagelijks kompas. Ze klinken zacht, maar ze zijn scherp genoeg om een werking mee bij te sturen.

Welbevinden

Hoe voelt dit kind zich? Een kind met een hoog welbevinden is ontspannen, geniet, is spontaan, durft zichzelf te zijn en zoekt contact. Een kind met een laag welbevinden trekt zich terug, klampt vast, huilt veel of wordt ongewoon stil.

Wat we ermee doen: een laag welbevinden is voor ons een alarm, geen kenmerk van het kind. Het betekent dat wíj iets moeten veranderen.

Betrokkenheid

Hoe intens is dit kind bezig? Een kind met een hoge betrokkenheid is geconcentreerd, laat zich niet afleiden, probeert opnieuw, en is duidelijk aan de rand van wat het al kan.

Wat we ermee doen: lage betrokkenheid betekent meestal dat het aanbod te makkelijk, te moeilijk of te weinig echt is. Ook dan passen wij aan, niet het kind.

Beide worden **dagelijks ingeschat** door de begeleider van de leefgroep, en op vaste momenten schriftelijk vastgelegd. Ze zijn ook de eerste twee dimensies van MeMoQ, het instrument waarmee Vlaanderen de pedagogische kwaliteit in de kinderopvang meet en opvolgt — en waarmee Zorginspectie toetst.

MeMoQ: de zes dimensies waarop we onszelf beoordelen

1 · WELBEVINDEN	Voelen de kinderen zich goed bij ons?
2 · BETROKKENHEID	Zijn ze werkelijk geboeid bezig?
3 · EMOTIONELE ONDERSTEUNING	Reageren wij warm, snel en afgestemd op wat een kind laat zien?
4 · EDUCATIEVE ONDERSTEUNING	Dagen wij kinderen voldoende uit, en benoemen we wat er gebeurt?
5 · OMGEVING	Nodigt de ruimte uit tot spelen, bewegen, terugtrekken en ontdekken?
6 · GEZINNEN EN DIVERSITEIT	Voelt élk gezin zich hier welkom, gehoord en vertegenwoordigd?

HOE DIT DOORWERKT IN ONS DAGELIJKS WERK

- ✓ Elke begeleider observeert haar leefgroep en noteert wat opvalt aan welbevinden en betrokkenheid.
- ✓ Wat opvalt, komt op het teamoverleg. Niet als verwijt, maar als vraagstuk voor de groep.
- ✓ Minstens één keer per jaar doen we een volledige zelfevaluatie op de zes dimensies, onder leiding van de pedagogisch coach.
- ✓ Wat daaruit komt, wordt een concreet actiepunt met een naam en een datum erbij. Hoofdstuk 13 beschrijft die cyclus.

Van wie we het geleerd hebben.

Het raamwerk zegt wát we moeten doen. Hóe we het doen, hebben we van een aantal pedagogen geleerd. We noemen ze hier niet om geleerd te klinken, maar omdat u aan hun namen kunt zien welke keuzes wij maken — en welke niet.

EMMI PIKLER	Bewegingsvrijheid en respectvolle verzorging. Wij leggen een baby niet in een houding die hij zelf nog niet kan aannemen of verlaten, en we kondigen aan wat we gaan doen vóór we een kind optillen. Van haar komt ook onze regel: verzorging is geen onderbreking van het spel, het ís een contactmoment.
THOMAS GORDON	Actief luisteren en ik-boodschappen. Wij benoemen wat we zien en voelen in plaats van te oordelen. "Ik zie dat je boos bent" komt vóór "dat mag je niet".
JOHN BOWLBY	Hechting. Een kind heeft een beperkt aantal vertrouwde volwassenen nodig, niet een groot aantal vriendelijke. Vandaar dat wij het aantal gezichten rond een kind beperken, en vandaar ons wenbeleid.
JANUSZ KORCZAK	Het kind als volwaardig persoon, met het recht om vandaag te zijn wie het is — niet enkel wie het later wordt. Van hem komt onze houding bij het begrenzen van gedrag: uitleggen, op ooghoogte, zonder vernedering.
CÉLESTIN FREINET	Samen aan tafel, in de kring, ervaringen delen. Kinderen leren van elkaar wanneer ze de kans krijgen elkaar iets te tonen.
MARIA MONTESSORI	Voorbereide omgeving en eigen tempo. Materiaal staat op kindhoogte en is bereikbaar zonder te vragen. "Help mij het zelf te doen."
LEV VYGOTSKI	De zone van naaste ontwikkeling. Wij bieden net dát beetje meer aan dan een kind alleen aankan, en trekken ons terug zodra het zelf verder kan.
FERRE LAEVERS	Welbevinden en betrokkenheid als meetbare richtsnoeren voor kwaliteit — de basis onder ZiKo, ZiKo-Vo en MeMoQ, en dus onder de vorige bladzijde.

Waar we hen niet in volgen

Geen enkele van deze pedagogen wordt bij ons letterlijk toegepast. Wij zijn geen montessorihuis en geen piklerinstituut. We nemen wat werkt voor kinderen van nul tot drie in een Vlaamse groepsopvang van vandaag, en we laten liggen wat botst met het raamwerk, met onze veiligheidsregels of met wat we in onze eigen leefgroepen zien werken.

Een dag bij Doremi.

Een dag in de opvang begint en eindigt bij de deur. Wat daar gebeurt — hoe iemand uw kind aanneemt, hoe iemand het teruggeeft — bepaalt voor een groot deel hoe de rest van de dag verloopt.

Aankomen

Wij vragen u om uw kind **zelf tot in de leefgroep te brengen**. Niet uit formaliteit: het afscheid verloopt rustiger wanneer een kind ziet dat u en de begeleider elkaar kennen en even iets tegen elkaar zeggen. U ziet dan ook meteen de sfeer waarin uw kind achterblijft.

De begeleider neemt uw kind **letterlijk over** — in de armen, of met een hand op de rug — en zij bevestigt in woorden wat er gebeurt, in de bewoordingen die bij uw gezin passen: "Mama gaat nu werken, en straks komt ze terug." Wij laten een kind nooit alleen wennen aan het feit dat u weg bent. Ook een kort afscheid is een echt afscheid: wegsluipen doen we niet, en we vragen u dat ook niet te doen. Een kind dat u ziet vertrekken, huilt misschien harder, maar herstelt sneller dan een kind dat plots merkt dat u er niet meer bent.

Bij het brengen geeft u ons door wat wij moeten weten: hoe de nacht was, wanneer er gegeten is, of er iets bijzonders gebeurd is. Dat hoeft geen lang gesprek te zijn. In elke leefgroep hangt de **breng- en afhaalprocedure** uit, zodat voor iedereen duidelijk is hoe de overdracht verloopt en wie een kind mag ophalen.

Weer naar huis

Bij het afhalen krijgt u het verhaal van de dag: hoe uw kind geslapen en gegeten heeft, waarmee het bezig was, met wie het speelde, en wat er eventueel misliep. Wij vertellen ook de minder aangename dingen. Een ouder die pas op de parking hoort van een oudere broer dat er iets gebeurd is, kan ons niet meer vertrouwen.

Naast het gesprek gebruiken we een **heen-en-weerschriftje**, dat we zelf hebben ontworpen. Daarin staat gestructureerd wat er die dag genoteerd is: slaap, voeding, verzorging en bijzonderheden. Zo is de informatie er ook wanneer u haast heeft of wanneer iemand anders uw kind ophaalt.

Ons open-deurenbeleid

Ouders hebben altijd toegang tot de leef- en slaapruimtes van hun kind, ook onaangekondigd. Dat is een bewuste keuze: een opvang die iets te verbergen heeft, is geen goede opvang. De keukens, de bergruimtes en de personeelsverdieping zijn geen publieke ruimtes en zijn om hygiënische en veiligheidsredenen niet toegankelijk.

We vragen wel om tussen **12 en 14 uur** rekening te houden met de middagslaap van de peuters, en om **een kwartier vóór sluitingstijd** aanwezig te zijn, zodat er nog tijd is voor de overdracht. Voor baby's en kruipers gelden soepelere afspraken, in overleg.

De openingsuren, de exacte afspraken bij te laat afhalen en de bijhorende vergoeding staan in het huishoudelijk reglement. Dit plan beschrijft waarom we het zo doen, niet wat het kost.

Onze leeftijdsgroepen.

Wij vangen kinderen op van nul tot drie jaar. In Laakdal gebeurt dat in **drie leeftijdsgroepen** — baby's, kruipers en peuters — met elk **twee leefruimtes van negen kinderen**. Negen is klein genoeg om elk kind elke dag echt te zien, en groot genoeg om samen iets te beleven. De indeling gebeurt op leeftijd én op ontwikkeling: een kind gaat over wanneer het eraan toe is, niet wanneer de kalender het zegt. In Beringen ligt de indeling anders; zie het kader onderaan.

DE DRIE LEEFTIJDSGROEPEN IN LAAKDAL

BABY'S	**De Schildpadjes** en **De Schaapjes** · gelijkvloers · 2 × 9 plaatsen · tot ongeveer 10 à 12 maanden
KRUIPERS	**De Visjes** en **De Bijtjes** · eerste verdieping · 2 × 9 plaatsen · tot ongeveer 18 à 20 maanden
PEUTERS	**De Girafkes** (gelijkvloers) en **De Vlindertjes** (verdieping) · 2 × 9 plaatsen · tot 36 maanden
SAMEN	Twee verdiepingen met elk drie leefruimtes · 54 vergunde kindplaatsen, alle met inkomenstarief

De leefruimtes openen en sluiten gespreid, zodat er vroeg en laat altijd een groep open is. Het schema hangt uit in de inkomhal.

Twee leefruimtes, één leeftijdsgroep

Binnen zijn leeftijdsgroep kan uw kind in de ene of in de andere leefruimte worden opgevangen, afhankelijk van de planning, de aanwezigheden en de personeelsbezetting van die dag. Voor uw kind verandert daarmee weinig: hetzelfde dagritme, dezelfde gewoontes, dezelfde vertrouwde begeleiders. Waar het zit, hoort u bij het brengen.

Zo weinig mogelijk gezichten

Onze kinderbegeleiders zijn **gespecialiseerd in de leeftijdsgroep** waarin ze werken. Tegelijk is elke medewerker **flexibel inzetbaar** in de andere leeftijdsgroepen, zodat we bij ziekte, verlof of zwangerschap kunnen blijven draaien met eigen mensen in plaats van met onbekenden.

Daarbinnen houden we het **aantal gezichten rond een kind zo klein mogelijk**: een kind bouwt geen band op met een organisatie maar met mensen. Bij het inroosteren laten we de continuïteit binnen de leeftijdsgroep voorgaan, en bij afwezigheid vangen we een kind op met iemand die het al kent.

Hoeveel begeleiders er bij een groep staan, volgt uit de **begeleider-kindnorm van Opgroeien** in verhouding tot het aantal aanwezige kinderen.

In Beringen: twee leeftijdsgroepen

Beringen telt **drie verdiepingen die identiek zijn opgebouwd**: elk met drie leefruimtes, twee voor veertien kinderen en één voor zestien — samen **132 vergunde kindplaatsen**. Op elke verdieping wordt gewerkt met **twee leeftijdsgroepen** in plaats van drie, met de grens op ongeveer **zestien maanden**. De pedagogische aanpak blijft dezelfde — hetzelfde wenbeleid, dezelfde manier van begrenzen, dezelfde afspraken rond eten en slapen. Wat verschilt, is de indeling van het gebouw, de leeftijdsgrens en de tariefregeling; de actuele tarieven staan op onze website.

Het ritme van de dag.

Jonge kinderen kunnen de klok niet lezen, maar ze lezen de dag wel. Ze weten dat na het liedje het eten komt, en dat na het opruimen de slaapzakken bovengehaald worden.

Dat vaste ritme is een van de belangrijkste dingen die wij een kind te bieden hebben. Het maakt de dag voorspelbaar, en voorspelbaarheid maakt een kind rustig genoeg om te durven spelen. Elke leefgroep heeft haar eigen ritme, afgestemd op de leeftijd — bij baby's volgt de dag het kind, bij peuters volgt het kind de dag.

Baby's — het kind bepaalt

Een baby slaapt, drinkt en wordt verzorgd wanneer híj dat nodig heeft. Wij nemen het ritme over dat u thuis hebt opgebouwd, en we passen het pas aan wanneer het kind zelf verandert.

Tussendoor: op de grond liggen en bewegen, oogcontact, geluidjes beantwoorden, samen naar iets kijken, en steeds weer een volwassene in de buurt.

Kruipers en peuters — de groep bepaalt mee

Vrij spel, een begeleide activiteit, fruit, buiten spelen, de gezamenlijke maaltijd, de middagslaap, een tussendoortje, opnieuw spelen en het afscheid.

Binnen dat ritme blijft er ruimte: een kind dat nog verder wil met wat het aan het doen was, hoeft niet altijd meteen te stoppen.

De overgangen zijn het moeilijkste stuk

Niet het spelen of het eten is voor een jong kind belastend, maar de overgang ertussen: stoppen met iets dat leuk was, in de rij, wachten. Wij besteden daarom uitdrukkelijk aandacht aan die momenten. We **kondigen aan** wat er gaat komen ("straks gaan we opruimen"), we gebruiken vaste liedjes en gebaren als signaal, en we laten kinderen zoveel mogelijk in kleine groepjes overgaan in plaats van allemaal tegelijk. Een kind dat mag helpen — de doos dragen, de kraan opendraaien — wacht makkelijker.

Naar een volgende groep.

Twee keer verhuist een kind bij ons naar een volgende leeftijdsgroep: van de baby's naar de kruipers, en van de kruipers naar de peuters. Voor een kind is dat een ingrijpende gebeurtenis: een andere ruimte, andere begeleiders, andere kinderen, andere gewoontes. Wij behandelen zo'n overgang daarom met dezelfde zorg als de allereerste opvangdag.

1

We kijken of het kind eraan toe is

Niet de leeftijd alleen beslist, maar wat we zien: beweegt het kind zich vlot in de ruimte, zoekt het contact met oudere kinderen, verveelt het zich in het huidige aanbod? En even belangrijk: is er plaats in de volgende leeftijdsgroep, en is die groep zelf stabiel genoeg?

2

We bespreken het met u

U hoort het vooraf, niet achteraf. We leggen uit waarom we denken dat het moment gekomen is, wie de nieuwe begeleiders worden, en wanneer we het willen doen. Uw akkoord is nodig; uw twijfels nemen we ernstig.

3

Het kind gaat wennen

Er zijn **wendagen**: eerst korte momenten in de nieuwe groep met een vertrouwde begeleider in de buurt, dan een maaltijd, dan een volledige dag. Het kind neemt zijn eigen spullen mee. De begeleiders dragen mondeling over wat we over dit kind weten — wat het troost, hoe het inslaapt, waar het bang van wordt.

4

We volgen op

De eerste weken na de overgang kijken we extra naar welbevinden en betrokkenheid. Zakt dat, dan gaan we terug een stap, hoe onpraktisch dat ook uitkomt.

Buurten bij de buren

Kinderen willen soms gewoon eens elders spelen — bij een broer, een zus of een vriendje in een andere leeftijdsgroep. Dat mag, zolang het kind zich er goed bij voelt en de veiligheid en de bezetting het toelaten. Wij noemen dat buurten. Het is geen open-groepenwerking: elk kind blijft bij zijn eigen leeftijdsgroep horen en gaat daar ook weer naartoe.

Een kind hoort niet te wennen aan de opvang. De opvang hoort te wennen aan het kind, en het kind daarna aan de rest.

ONZE WERKREGEL BIJ ELKE OVERGANG

Emotionele veiligheid.

Een kind dat zich niet veilig voelt, leert niets. Het kijkt de hele dag naar de deur. Alles wat in dit plan staat over spelen, ontdekken en leren, staat of valt met dit hoofdstuk.

Emotionele veiligheid is niet hetzelfde als het kind naar de zin maken. Vanuit het kind gezien is het de zekerheid dat er iemand komt wanneer je huilt, dat de dag verloopt zoals gisteren, dat je fout mag doen zonder afgewezen te worden, en dat je mag zijn wie je bent. Vanuit die zekerheid durft een kind de wereld in.

Hechting: waarom vaste gezichten ertoe doen

Jonge kinderen bouwen hechtingsrelaties op met een **beperkt aantal** volwassenen. Niet met velen tegelijk. Dat is de reden waarom onze groepen klein zijn, waarom we het aantal gezichten rond een kind zo klein mogelijk houden, waarom we het personeelsverloop bewust laag houden, en waarom we bij het inroosteren de continuïteit binnen de leeftijdsgroep laten voorgaan.

Het is ook de reden waarom we vragen om een kind **minstens tweeënhalve dag per week** in te schrijven. Een kind dat hier één dag per week komt, is telkens opnieuw een beetje nieuw: het herkent de ruimte, de geuren en de gezichten net niet goed genoeg om zich meteen te ontspannen. Dat is geen commerciële regel maar een pedagogische; de praktische uitwerking staat in het huishoudelijk reglement.

Voorspelbaarheid

Een vast dagritme en vaste rituelen, zodat een kind weet wat komt.

Vaste gezichten

Begeleiders die de leeftijdsgroep kennen, en invallers die het kind al kent.

Afgestemd reageren

Snel, warm en op maat antwoorden op wat een kind laat zien.

Wat wij níet doen

Wij laten een kind niet huilen om het te leren zichzelf te troosten. Wij troosten niet met eten of snoep, maar met aandacht en nabijheid. Wij spreken kinderen niet aan in vernederende of kleinerende bewoordingen. En wij sluiten een kind nooit uit van de groep — niet als straf, niet als afkoeling, niet als laatste redmiddel.

Emotionele ondersteuning is de derde dimensie van MeMoQ, en ze wordt bij elke zelfevaluatie afzonderlijk beoordeeld. Ze is dus niet iets wat we alleen maar *willen*: het is iets wat we van onszelf en van elkaar meten.

Wennen.

De eerste dagen kleuren hoe een kind deze plek leert kennen. Wij nemen er dus tijd voor, en wij vragen u dat ook te doen.

Voor een baby of peuter is de start in de opvang een van de grootste veranderingen die hij tot dan heeft meegemaakt: andere geuren, andere geluiden, andere handen, en voor het eerst een lange tijd zonder u. Stress hoort daarbij en is niet schadelijk — **langdurige** stress die niet wordt opgevangen, is dat wel. Ons hele wenbeleid is erop gericht die stress kort te houden en telkens weer op te vangen.

Hoe het wennen verloopt

1. ### Wij leren uw kind kennen vóór het komt

   Voor het intakegesprek komt u samen met uw kind. We overlopen hoe uw kind slaapt, eet, getroost wil worden en zich uit. Wat u ons daar vertelt, is voor de begeleider de handleiding van de eerste week.

2. ### Een individueel wenschema

   Bij het intakegesprek maken we samen kennis met de leefgroep, de begeleiders en de omgeving van de eerste wendag. Wennen doet uw kind daarna alleen in de leefgroep, op maat opgebouwd tot een volledige dag.

3. ### Geleidelijk opbouwen

   We raden aan om ook ná de wenperiode het aantal opvanguren rustig op te bouwen. Een kind dat in week één meteen tien uur blijft, komt daar zelden goed doorheen.

4. ### Iets van thuis blijft hier

   Een knuffeldoekje, een fopspeen, een T-shirt dat naar u ruikt. Wij vinden dat geen zwakte maar een hulpmiddel, en we nemen het niet af zodra het "niet meer nodig" lijkt.

Wat u van ons mag verwachten in die eerste weken

Dat wij u bellen of berichten wanneer het moeilijk gaat, en niet alleen wanneer het vlot loopt. Dat wij eerlijk zeggen hoe lang uw kind gehuild heeft. En dat wij het wenschema aanpassen wanneer we merken dat het te snel gaat, ook als dat betekent dat u uw eigen planning moet bijsturen.

De eerste twee wendagen rekenen we aan volgens de effectieve aanwezigheid; zie het huishoudelijk reglement.

Een kind is niet gewend wanneer het niet meer huilt. Het is gewend wanneer het weer begint te spelen.

WAARAAN WIJ HET WENNEN AFLEZEN

Reageren op wat een kind toont.

De belangrijkste vaardigheid van een kinderbegeleider is niet het organiseren van activiteiten. Het is **opmerken**: zien dat dit kind vandaag anders is dan gisteren, en daar iets mee doen. In het kwaliteitskader heet dat sensitieve responsiviteit. Bij ons komt het neer op drie dingen.

OPMERKEN

Wij kijken naar de kinderen, ook wanneer er niets aan de hand lijkt. Een kind dat plots stil wordt, dat niet meer eet, dat aan de rand van de groep blijft hangen of dat overdreven druk doet, geeft een signaal. In coaching en teamoverleg besteden we daar uitdrukkelijk aandacht aan, zodat zo'n signaal niet verloren gaat omdat het toevallig druk is.

BEGRIJPEN

Voor we reageren, proberen we te begrijpen wat een kind bedoelt. Een peuter die duwt, is meestal niet stout maar overprikkeld, moe, jaloers of nog niet in staat om te zeggen wat hij wil. Een baby die huilt bij het verschonen, heeft het misschien koud of wil niet zo abrupt op de rug gelegd worden. Gedrag is bij jonge kinderen bijna altijd communicatie.

AFGESTEMD ANTWOORDEN

Dan pas reageren we, en zo dicht mogelijk bij wat het kind nodig heeft. Dat kan een arm zijn, een woord, een aanpassing van de ruimte, of net even niets doen omdat het kind het zelf aan het oplossen is.

> **Emoties benoemen in plaats van wegpoetsen**
>
> Wij zeggen niet "het is niets" tegen een kind dat verdriet heeft. Wij zeggen wat we zien: *"Je bent boos omdat Sofie de auto heeft. Dat is lastig."* Een kind dat zijn gevoel benoemd hoort, leert dat gevoel herkennen — en leert op termijn dat het erover kan praten in plaats van erop te slaan. Verdriet, woede, jaloezie en angst mogen bij ons bestaan. Ze mogen alleen niet ten koste gaan van een ander kind.

Verzorging is een contactmoment

Verschonen, aankleden, eten geven en in bed leggen zijn bij ons geen handelingen die tussen het spelen door moeten. Het zijn de momenten waarop een kind de meeste ononderbroken aandacht van een volwassene krijgt. Wij **kondigen aan** wat we gaan doen vóór we een kind vastnemen, we vertellen wat er gebeurt, en we wachten waar mogelijk op medewerking — een arm die vanzelf omhoog gaat, een been dat meehelpt. Hoofdstuk 08 werkt dit verder uit.

Grenzen stellen zonder straffen.

Kinderen hebben grenzen nodig. Straf hebben ze niet nodig — en op deze leeftijd werkt het ook niet.

Een kind van achttien maanden dat bijt of duwt, is niet ondeugend. Het beschikt gewoon nog niet over de taal en de zelfbeheersing om te krijgen wat het wil. Straffen leert zo'n kind niets over wat het wél moet doen; het leert alleen dat het bij zijn begeleider niet altijd terechtkan. Daarom werken wij consequent met **begrenzen en herstellen** in plaats van met straf.

Wat we doen wanneer het misgaat

1. **We stoppen het gedrag, meteen**
   Rustig en fysiek nabij: tussenkomen, de hand tegenhouden, het kind even bij ons nemen. Duidelijk, zonder stemverheffing.

2. **We gaan eerst naar het kind dat het overkwam**
   Aandacht voor wie pijn heeft of geschrokken is, vóór aandacht voor wie het deed. Dat is ook een boodschap.

3. **We benoemen wat er gebeurde en wat wél kan**
   Op ooghoogte, in korte zinnen: *"Je mag niet bijten. Bijten doet pijn. Als je die auto wilt, kom je het mij vragen."* Uitleggen wat het alternatief is, is belangrijker dan afkeuren wat er gebeurde.

4. **We helpen herstellen**
   Samen troosten, iets teruggeven, een doekje halen. Een kind dat mag helpen goedmaken, blijft in de groep in plaats van eruit te vallen.

5. **We zoeken de oorzaak**
   Is het kind moe, ziek, over- of onderprikkeld? Is de ruimte te vol, het aanbod te schraal, het moment te lang? Herhaalt het gedrag zich, dan is dat voor ons een aanwijzing dat wij iets moeten veranderen — niet het kind.

ONZE HARDE GRENZEN — ZONDER UITZONDERING

- ✓ Geen enkele vorm van fysieke of verbale agressie tegenover een kind. Nooit, door niemand, in geen enkele omstandigheid.
- ✓ Geen strafhoekje, geen afzonderen, geen uitsluiten uit de leefgroep.
- ✓ Geen eten, drinken, slaap of troost inzetten als beloning of als straf.
- ✓ Geen vernedering, spot of etikettering ("de stoute", "de bijter").
- ✓ Geen dwang bij eten, bij slapen en bij zindelijkheid.

Bijten

Bijten hoort bij een bepaalde fase en zegt niets over de opvoeding thuis. Wij hebben er een uitgewerkt werkplan voor: achtergrond, mogelijke oorzaken, preventie, wat elke betrokkene doet na een incident, en hoe we communiceren. De ouders van beide kinderen worden ingelicht, zonder dat we de naam van het andere kind bekendmaken. Onze brochure hierover staat in de bibliotheek op kdv-doremi.be.

De vier ervaringsgebieden.

Wij delen de ontwikkeling van een kind niet op in vakjes. Het pedagogisch raamwerk werkt met vier ervaringsgebieden die elkaar voortdurend raken — en zo kijken wij ook.

Een peuter die een toren bouwt en hem laat vallen, oefent tegelijk zijn fijne motoriek, zijn doorzettingsvermogen, zijn begrip van oorzaak en gevolg, en zijn vermogen om teleurstelling te verdragen. Wie dat opsplitst in vier scores, verliest het kind uit het oog. De vier gebieden hieronder zijn dus geen leerplan maar een **kijkkader**: ze helpen ons controleren of ons aanbod niet stiekem eenzijdig wordt.

Ik en de ander

Een positieve kijk op zichzelf, greep krijgen op emoties, en leren omgaan met andere kinderen. Voor kinderen van nul tot drie is dit het gebied waarop het meeste gebeurt — en het gebied waarop wij het hardst werken.

WAT WIJ DOEN

- **Elk kind krijgt elke dag individuele aandacht.** Niet als iets dat "erbij" komt, maar ingebouwd: bij het verschonen, tijdens het voorlezen, in een gesprekje aan tafel, of gewoon even samen tegen een kussen hangen.
- **We benoemen wie het kind is.** Zijn naam, zijn spullen, zijn plaats aan tafel, zijn foto bij de kapstok. Lage spiegels op kindhoogte, zodat een kind zichzelf ziet.
- **We laten kinderen dingen samen doen.** De tafel dekken, iets doorgeven, samen opruimen, samen een boek bekijken. Kleine taken die een kind het gevoel geven dat het meetelt.
- **We laten conflicten bestaan.** Twee peuters die om hetzelfde speelgoed vechten, leren iets — zolang niemand pijn heeft. Wij begeleiden dat gesprek in plaats van het meteen op te lossen door een tweede auto te halen.
- **We doen aan kringmomenten.** Samen aan tafel of in de kring iets vertellen of tonen: initiatief nemen én kunnen wachten tot een ander uitgesproken is.

> ### Waar het bij ons over gaat
>
> Niet: kan dit kind al delen? Wel: durft dit kind te zeggen wat het wil, verdraagt het dat een ander iets anders wil, en weet het dat er een volwassene in de buurt is als het niet lukt? Dat is wat wij op deze leeftijd nastreven. Echt delen komt later, en komt vanzelf.

Kinderen worden niet sociaal door hun te zeggen dat ze moeten delen, maar door hen honderd keer te laten meemaken dat samen iets doen leuker is dan alleen.

IK EN DE ANDER

Lichaam en beweging.

Van spartelen op een deken tot fietsen op een driewieler: in drie jaar tijd verandert een kind van volstrekt afhankelijk naar grotendeels zelfstandig. Wij proberen een kind daarbij vooral niet in de weg te lopen.

Bewegingsvrijheid als uitgangspunt

Wij leggen een baby **niet in een houding die hij zelf nog niet kan aannemen** of verlaten. Geen kind wordt rechtop gezet, in een tuimelaar geplaatst of tegen kussens gezet omdat het er zo schattiger uitziet. Een kind dat op zijn eigen tempo leert rollen, kruipen, zitten en staan, bouwt daarbij precies de spierkracht en het evenwicht op die het voor de volgende stap nodig heeft — en het leert tegelijk dat het zelf iets kan bereiken.

Concreet betekent dat: baby's liggen op een stevige, veilige ondergrond op de grond, met ruimte rondom en met iets binnen bereik dat de moeite waard is. Een volwassene is in de buurt en reageert, maar helpt niet ongevraagd.

Grote motoriek

- Elke dag naar buiten, tenzij het weer het echt niet toelaat. Regen is geen reden; wij hebben laarzen en regenjassen.
- Binnen zijn er zones waar rennen, klimmen en tuimelen mag, met zachte ondergrond en materiaal dat uitdaagt zonder gevaarlijk te zijn.
- Wij bewegen zelf mee. Kinderen kopiëren wat ze zien; een begeleider die op de grond zit en meedoet, krijgt meer beweging in de groep dan een begeleider die aanmoedigt.
- Muziek, dans en bewegingsspelletjes horen bij het vaste aanbod — ook voor baby's.

Fijne motoriek

Grijpen, stapelen, inschenken, scheuren, prikken, kleien, met een dikke stift krassen, een rits proberen. Wij bieden materiaal aan dat net iets meer vraagt dan een kind al kan, en we laten het lang genoeg staan zodat het kind het twintig keer kan proberen. Herhaling is bij jonge kinderen geen verveling maar de manier waarop ze zich iets eigen maken.

> ### Het lichaam is ook van het kind
>
> Wij leren kinderen dat hun lichaam van hen is. We kondigen aan vóór we het aanraken, we forceren geen knuffel, en we respecteren dat een kind soms even niet vastgenomen wil worden. We besteden aandacht aan gezonde voeding, aan voldoende beweging en aan comfortabele kleding waarin een kind zich écht kan bewegen. Kleding die niet vuil mag worden, houdt een kind tegen.

Communicatie en expressie.

Taal ontstaat niet uit oefeningen. Ze ontstaat uit honderden kleine gesprekken per dag, met iemand die echt luistert.

Onze omgangstaal is het Nederlands

In de leefgroep spreken wij **verzorgd Nederlands**. Dat is de taal die alle kinderen hier gemeenschappelijk hebben, en de taal waarmee ze straks naar de kleuterklas gaan. We spreken kinderen aan in volwaardige zinnen, we benoemen wat we doen terwijl we het doen, en we herhalen een woord in de juiste vorm wanneer een kind het nog niet correct uitspreekt — zonder te verbeteren, zonder het kind te laten nazeggen.

Wij vermijden verkleinende of bewust kinderlijke taal ("mag het handje eens hier"), omdat kinderen leren wat ze horen. En we spreken hen niet in dialect aan: niet omdat dialect minderwaardig is, maar omdat een kind dat het Nederlands nog aan het opbouwen is, het meest heeft aan één heldere standaardvorm.

Thuistalen zijn hier welkom

Veel van onze kinderen groeien meertalig op. Dat is **geen achterstand en geen probleem**, en wij behandelen het ook niet zo. Het pedagogisch raamwerk is daar uitdrukkelijk in: meertaligheid wordt gewaardeerd, en kinderen krijgen alle kansen om te genieten van een verscheidenheid aan talen.

- Wij vragen ouders **nooit** om thuis Nederlands te spreken. Een sterke thuistaal is een sterke basis voor het Nederlands; het pedagogisch raamwerk gaat daar uitdrukkelijk van uit.
- Wij leren van u de woorden die uw kind nodig heeft om zich veilig te voelen: hoe u het troost, hoe u zegt dat het gaat slapen, hoe u het bij naam noemt.
- Liedjes, boekjes en begroetingen uit de thuistalen van onze kinderen krijgen af en toe een plaats in de groep.
- Een kind dat in zijn eigen taal iets vertelt, wordt niet gecorrigeerd. Het wordt beantwoord.

Meer dan woorden

Communicatie is voor jonge kinderen in de eerste plaats **lichamelijk**: kijken, wijzen, geluidjes, gebaren, huilen. Wij beantwoorden dat even ernstig als gesproken taal. Daarnaast bieden we elke dag ruimte voor **expressie**: verf, klei, muziek, dans, verkleden, doen-alsof. Bij ons ligt de nadruk op het maken, niet op het resultaat — een blad met één streep erop is evenveel waard als een knutselwerk dat mooi is voor volwassenen.

Communiceren met ouders die geen Nederlands spreken

Wij zoeken altijd een manier. Dat kan Engels zijn, of een andere taal die een medewerker beheerst, of een vertrouwenspersoon uit uw omgeving die mee tolkt, of eenvoudig geschreven Nederlands met foto's erbij. Wat we niet doen, is de communicatie beperken tot het strikt noodzakelijke omdat het moeilijk gaat. Bij belangrijke gesprekken — intake, evaluatie, zorgoverleg — bekijken we samen vooraf hoe we zorgen dat u alles begrijpt.

Verkennen van de wereld.

Een peuter die twintig minuten water van de ene beker in de andere giet, doet aan natuurkunde. Wij laten hem dat doen.

De fysieke wereld

Kinderen begrijpen de wereld door haar te hanteren. Wij bieden daarom materiaal aan dat écht iets doet: water, zand, deeg, papier dat scheurt, dozen die passen, blokken die vallen. Materiaal met maar één juiste manier van gebruik is bij ons in de minderheid. We stellen vragen die het denken op gang brengen — "wat denk je dat er gebeurt als…?" — en we geven het antwoord niet meteen weg.

We werken met **thema's** die enkele weken lopen. Liedjes, boekjes, materiaal en activiteiten sluiten daarbij aan, zodat een kind hetzelfde onderwerp op veel manieren tegenkomt. De thema's volgen zoveel mogelijk de seizoenen en wat er in de directe omgeving van de kinderen gebeurt.

De wereld van mensen

Kinderen ontdekken hier dat niet iedereen thuis hetzelfde eet, hetzelfde viert of dezelfde taal spreekt. Wij maken dat zichtbaar in plaats van het glad te strijken: in de boekjes die we kiezen, in de poppen en de foto's in de groep, en in de gesprekjes die daaruit ontstaan. Verschil is bij ons het normale geval.

Zorg voor de omgeving

Duurzaamheid begint bij ons klein en concreet: eten dat we niet weggooien, water dat we niet laten lopen, materiaal dat we herstellen in plaats van vervangen, en planten in de tuin waar kinderen zelf voor zorgen. Op deze leeftijd gaat het niet om uitleg, maar om gewoontes die een kind meekrijgt zonder dat het weet dat het iets leert.

Waarom wij geen uitstappen organiseren

Wij gaan met de kinderen niet op verplaatsing buiten onze site. Dat is een uitkomst van onze risicoanalyse, en wij zijn er open over dat het een beperking is. We compenseren bewust: de tuin is een echte buitenruimte met verschillende zones, we halen de buitenwereld naar binnen met materiaal, bezoek en thema's, en we gebruiken alles wat aan het gebouw grenst. Voor het verlaten van het gebouw geldt in alle andere gevallen — de tuin, het terras — een vaste procedure met afspraken over schoeisel, kleding, hygiëne, tellen en toezicht.

Hoe wij de ontwikkeling volgen.

Wij volgen elk kind op, maar we toetsen het niet. Het verschil is belangrijk. Wij kijken of een kind vooruitgaat ten opzichte van zichzelf, of het zich goed voelt en of het geboeid bezig is. Wij leggen geen norm op waaraan het op een bepaalde leeftijd moet voldoen.

DAGELIJKS	De begeleider schat welbevinden en betrokkenheid in en noteert wat opvalt. Bijzonderheden gaan mee in de dagelijkse overdracht aan u.
DRIE KEER PER JAAR	Een uitgeschreven kindportret op basis van **ZiKo-Vo**: wie is dit kind, wat boeit het, met wie speelt het, waar loopt het vast? U krijgt dat portret en we bespreken het samen.
TER ORIËNTATIE	De ontwikkelingsschema's van **Van Wiechen** en **Denver**. Zij geven aan binnen welke ruime periode kinderen bepaalde vaardigheden doorgaans verwerven. Wij gebruiken ze als achtergrondkennis, niet als toetsingslijst.
BIJ ZORGEN	Een gesprek met u, en indien u dat wenst overleg met de huisarts, het consultatiebureau van Opgroeien of een externe hulpverlener. Zie hoofdstuk 12.

Richtwaarden bij taalontwikkeling

Ter illustratie van hoe breed "normaal" is. De kolommen vroeg en laat vallen allebei binnen de gewone spreiding: een kind dat pas op achttien maanden zijn eerste woordjes zegt, is geen achterblijver.

MIJLPAAL	**Gemiddeld** · vroeg · laat
Brabbelen met één lettergreep	**7–8 maanden** · 6 mnd · 9–10 mnd
Eerste woordjes	**12–15 maanden** · 10 mnd · 16–18 mnd
Zinnen van twee woorden	**20–24 maanden** · 18–20 mnd · 24–30 mnd
Zinnen van drie woorden	**24–26 maanden** · 21–24 mnd · tot 36 mnd
Begrijpt een opdracht	**15 maanden** · 12–14 mnd · 16–17 mnd
Benoemt lichaamsdelen	**15 maanden** · 12–14 mnd · 16–18 mnd

Bij meertalige kinderen tellen alle talen samen. Een kind dat vijf Nederlandse en vijftien Turkse woorden gebruikt, heeft twintig woorden.

Spelen is het werk.

Voor een kind van twee is spelen geen ontspanning tussen het leren door. Het ís het leren. Onze belangrijkste taak is dat spel mogelijk maken en het daarna niet storen.

Vrij spel en begeleid spel

Onze dag heeft een **evenwicht tussen vrij en begeleid spel**. Bij vrij spel kiest het kind zelf wat het doet, met wie en hoe lang. Bij begeleid spel brengen wij iets aan: een activiteit, een verhaal, een spel dat we samen doen. Wij organiseren **minstens één grotere activiteit per dag**, aansluitend bij het lopende thema.

Van de twee is het vrije spel het belangrijkste, en het meest onderschat. Een kind dat geconcentreerd bezig is, halen wij niet weg omdat het activiteitenmoment is. Dat lijkt een detail, maar het is een pedagogische keuze: betrokkenheid wordt opgebouwd in lange, ononderbroken periodes.

Waar de begeleider staat

De moeilijkste vaardigheid is weten wanneer een begeleider níet tussenbeide komt. Onze begeleiders werken met een eenvoudige volgorde.

1. **Kijken**
   Wat is dit kind aan het proberen? Waar loopt het vast, en is dat een probleem of net het interessante deel?

2. **Nabij blijven**
   Op de grond, op ooghoogte, aanspreekbaar. Voor veel kinderen is aanwezigheid alleen al genoeg om verder te durven.

3. **Aanbieden, niet overnemen**
   Een woord, een blok net binnen bereik, een vraag. Wij bouwen de toren niet af voor het kind. Wij zetten de puzzelstukken niet stiekem goed.

4. **Terugtrekken**
   Zodra het kind verder kan, stappen we eruit. Ook wanneer het resultaat er nog niet uitziet zoals een volwassene het zou maken.

> ### Rituelen als houvast
>
> Elke leefgroep heeft haar eigen kleine rituelen: het liedje bij het opruimen, het versje vóór het eten, het vaste verloop van het naar bed gaan. Die rituelen verschillen bewust van groep tot groep — zo krijgt elke leefgroep een eigen identiteit die kinderen herkennen. Ze zijn geen folklore: ze vertellen een kind zonder woorden wat er nu gaat gebeuren.

De ruimte doet mee.

De omgeving is de vijfde dimensie van MeMoQ, en terecht: een goed ingerichte ruimte doet een deel van het pedagogisch werk vanzelf. Een kind dat overal bij kan, hoeft minder te vragen. Een ruimte met een hoekje om zich terug te trekken, geeft een kind de kans om zelf tot rust te komen.

Ons gebouw in Laakdal

Het gebouw is **van bij het ontwerp als kinderdagverblijf gebouwd**, in overleg met de bevoegde diensten van Opgroeien. Dat merkt u aan de details: vloerverwarming zodat kinderen veilig op de grond kunnen liggen en spelen, ruime leefruimtes met veel daglicht, mechanische ventilatie en koeling, en een aangrenzende afgesloten tuin met terras.

HOE EEN LEEFRUIMTE IS INGERICHT

- **Op kindhoogte.** Open, lage kasten waar kinderen zelf materiaal uit kunnen halen en terugzetten. Wat op ooghoogte van een volwassene staat, bestaat voor een peuter niet.
- **Zones met een duidelijke functie.** Een plek om te bewegen, een plek om te bouwen, een zachte hoek om te lezen of niets te doen. Elke leefgroep heeft eigen materiaal en een eigen kleurstelling — prikkelend waar het mag, rustgevend waar het moet.
- **Materiaal dat rouleert.** Niet alles staat er tegelijk. We wisselen af met het thema en met wat we in de groep zien gebeuren; te veel keuze verlaagt de betrokkenheid.
- **Zichtbaarheid van het kind zelf.** Foto's, eigen mandje, eigen plaats, lage spiegels.

Schuifpanelen: samen wanneer het moet, apart wanneer het kan

De leefruimtes zijn met **schuifpanelen** met elkaar verbonden. Gesloten houden ze de groepen klein en rustig, en beperken ze het geluid — wat voor jonge kinderen belangrijker is dan vaak gedacht wordt. Open laten ze twee begeleiders samenwerken en elkaar zien.

Dat sluit aan bij het **vierogenprincipe**: onze infrastructuur en onze organisatie zijn zo op elkaar afgestemd dat een medewerker zelden alleen en onzichtbaar met kinderen is. Er zijn altijd minstens twee medewerkers in het gebouw, en er is een achterwachtregeling. Dat beschermt de kinderen én de medewerkers.

Buiten.

Buiten spelen kinderen anders. Ze bewegen groter, praten luider, nemen meer risico en verdragen elkaar beter. Wij gaan daarom elke dag naar buiten, tenzij het weer het echt niet toelaat.

De tuin in Laakdal

Onze buitenruimte is **volledig afgesloten** en verdeeld in drie zones, zodat verschillende leefgroepen tegelijk buiten kunnen zonder elkaar in de weg te lopen.

DE GROTE SPEELZONE	Afgesloten, met kunstgras, een zitbank, een speelhuis, een kasteel en een glijbaan. Hier wordt geklommen en gerend.
HET GRASPLEIN	Een ruim grasveld dat aansluit op een groot terras in blauwe hardsteen — een gladde steen, die bij een val minder schaafwonden geeft dan ruwe verharding. Twee grote parasols zorgen voor schaduw.
HET ZIJPLEIN	Kleiner en rustiger, met een eigen terras, krijtborden, een glijbaan, driewielers en loopauto's.

Onze afspraken buiten

- De begeleider **controleert de buitenruimte** vóór de kinderen naar buiten gaan.
- Medewerkers spelen buiten mee. Buiten is geen pauze voor volwassenen.
- Bij zon smeren we de kinderen in en dragen zij een hoedje. Bij hitte gaan we vroeger of later naar buiten en zoeken we de schaduw.
- Er wordt buiten geen brood of zoetigheid gegeten — dat trekt wespen aan. Water is er wél altijd.
- Voor elke verplaatsing naar buiten geldt een vaste procedure: schoeisel en kleding, hygiëne, tellen bij vertrek en bij terugkomst, en duidelijk wie waarop let.

Over risico's

Wij halen niet alles weg wat een kind kan doen struikelen. Klimmen, springen, glijden en vallen horen bij deze leeftijd, en een kind dat nooit iets mag proberen, leert zijn eigen grens niet kennen. Wat wij wél doen, is het **onaanvaardbare** risico wegnemen: elke ruimte en elk toestel maakt deel uit van onze risicoanalyse, die we periodiek herzien en na elk incident bijstellen. Het verschil tussen een uitdaging en een gevaar is precies waar onze aandacht naartoe gaat.

Verzorging is pedagogiek.

Een kind wordt bij ons elke dag meerdere keren verschoond, gevoed en in bed gelegd. Dat zijn duizenden gelegenheden om een band op te bouwen — of duizenden gemiste kansen.

In veel opvang wordt verzorging behandeld als iets wat snel moet, zodat er tijd overblijft voor "de echte activiteiten". Bij ons is het omgekeerd. De verzorgingsmomenten zijn de momenten waarop een kind het langst ononderbroken de aandacht van één volwassene krijgt. Wij beschouwen ze daarom als volwaardige pedagogische momenten, en we plannen er tijd voor in.

Onze manier van verzorgen

1. **We kondigen aan**
   Wij nemen een kind nooit zomaar op. We komen in zijn blikveld, we spreken hem aan bij naam, we zeggen wat er gaat gebeuren, en we wachten een tel. Ook bij een baby van drie maanden.

2. **We vertellen wat we doen**
   "Ik doe nu je broek uit." "Dit doekje is een beetje koud." Het kind weet zo wat er met zijn lichaam gebeurt, en hoort intussen taal in een rustige, één-op-één-situatie.

3. **We vragen medewerking**
   Een arm die vanzelf omhoog gaat, een been dat meehelpt, een kind dat zelf zijn schoen aangeeft. Wat een kind zelf kan doen, doen wij niet in zijn plaats — ook al gaat het trager.

4. **We nemen de tijd voor het contact**
   Oogcontact, een spelletje, even samen lachen. Het verschoningsmoment is voor veel kinderen het rustigste moment van hun dag.

Hygiëne, zonder haast

Wij volgen strikte hygiënevoorschriften: handhygiëne vóór en na elke verzorging, per kind een eigen verzorgingsmatje of een wegwerponderlegger, en ontsmetting van de verzorgingsplaats na elk gebruik. Die voorschriften staan in ons kwaliteitshandboek en worden opgevolgd door de pedagogisch coach. Ze zijn een reden om zorgvuldig te werken, nooit een reden om snel te werken.

> *Wat er tijdens het verschonen tussen een kind en een volwassene gebeurt, bepaalt méér over hun band dan wat er tijdens de knutselactiviteit gebeurt.*
>
> NAAR EMMI PIKLER

Zindelijk worden.

Zindelijk worden is geen prestatie en geen wedstrijd. Het is een vaardigheid die een kind pas kan leren wanneer zijn lichaam er klaar voor is — en dat moment kunnen wij niet vervroegen.

Wanneer we beginnen

Wij starten wanneer we bij een kind de **signalen** zien: het blijft langere periodes droog, het merkt op dat het een natte pamper heeft, het toont interesse in het toilet of het potje, en het kan zijn broek min of meer zelf naar beneden doen. Leeftijd is daarbij een veel zwakker signaal dan wat we zien.

We spreken dit altijd met u af: zindelijk worden lukt alleen wanneer thuis en opvang hetzelfde doen. Start u thuis, dan doen wij mee; zien wij de signalen eerst, dan laten wij het u weten.

Hoe we het doen

- **Zonder dwang.** Een kind wordt nooit verplicht op het potje te gaan zitten of daar te blijven zitten. Nooit als straf, nooit "tot het lukt".
- **Op vaste momenten.** Vóór en na het slapen, vóór het buitengaan, na de maaltijd — gewoon vragen of het wil proberen.
- **Zonder beloningssysteem.** Wij werken niet met stickers of snoep. Wij benoemen wat het kind zelf gedaan heeft: "Je voelde het zelf, en je bent gegaan."
- **Ongelukjes zijn normaal.** Ze worden niet becommentarieerd, niet vergeleken en niet aan andere ouders verteld. Een kind dat zich schaamt, doet een stap achteruit.
- **Terugval hoort erbij.** Bij ziekte, een verhuis, een broertje of zusje: wij gaan zonder discussie een stap terug.

De stap naar de kleuterschool

Wij weten dat veel kleuterscholen verwachten dat een kind zindelijk is bij de start. Dat is een reële druk voor ouders, en wij helpen u die te dragen — maar wij geven die druk niet door aan uw kind. Wat wij wél doen, is tijdig met u bekijken wanneer de instapdatum valt en hoe we samen kunnen oefenen. Lukt het niet op tijd, dan is dat geen mislukking en zeker geen reden voor schaamte.

Praktische afspraken — wat u meebrengt aan reservekleding, wie de pampers voorziet — staan in het huishoudelijk reglement.

Slapen.

Slapen in de opvang moet twee dingen tegelijk zijn: veilig volgens de regels, en vertrouwd genoeg om in te vallen. Het eerste is niet onderhandelbaar.

ONS SLAAPBELEID — DE ZEVEN VASTE PUNTEN

- **Op de rug.** Baby's slapen op de rug. Dat is de enige veilige slaaphouding; buik- en zijligging zijn dat niet. Een uitzondering kan enkel op basis van een schriftelijk medisch attest.
- **Een eigen, veilig bed.** Elk kind heeft zijn eigen bedje, conform de Europese veiligheidsnormen, met een stevige matras op maat die rondom kan ventileren.
- **Een slaapzak op maat.** Aangepast aan de grootte van het kind, met armuitsnijdingen, zodat een deken of laken overbodig is.
- **Een leeg bedje.** Geen kussen, geen dekbed, geen bedomranding of hoofdbeschermer, geen zachte voorwerpen of grote knuffels. Een klein knuffeldoekje kan.
- **Een frisse, verluchte slaapkamer.** Rond de 18 °C, en rond de 20 °C voor baby's jonger dan acht weken. Wij vermijden oververhitting: te warm is gevaarlijker dan te koel.
- **Volledig rookvrij.** In het hele gebouw en op het volledige terrein, zonder uitzondering, ook buiten de openingsuren.
- **Actief en rechtstreeks toezicht.** Kijken, luisteren en voelen — met eigen ogen, op regelmatige tijdstippen, en met extra waakzaamheid tijdens de eerste opvangdagen van een kind.

Over ademhalingsmonitoren

In onze babygroepen kan bij baby's jonger dan één jaar aanvullend gebruikgemaakt worden van bewakingsapparatuur. Wij zijn daar uitdrukkelijk over: dat is **een aanvulling, nooit een vervanging** van het rechtstreeks toezicht van een begeleider. De wetenschappelijke aanbevelingen rond veilig slapen bevelen zuiver respiratoire monitoren niet aan als preventiemiddel tegen wiegendood. Ons beleid steunt daarom volledig op de zeven punten hierboven; apparatuur ontslaat niemand van kijken, luisteren en voelen.

Slapen als vertrouwd moment

Binnen die vaste regels blijft er veel ruimte. Baby's slapen wanneer ze moe zijn, niet wanneer het slaapuur begint. Peuters hebben een gezamenlijk middagdutje, maar een kind dat niet slaapt wordt niet verplicht in bed te blijven liggen: het krijgt een rustige activiteit. Wij nemen uw gewoontes van thuis over waar het kan — de volgorde van het naar bed gaan, het liedje, de knuffel, de fopspeen. Een kind valt in slaap bij wat het herkent.

Onze afspraken rond veilig slapen zijn opgenomen in het kwaliteitshandboek en in de risicoanalyse. Elke nieuwe medewerker en elke stagiair krijgt ze bij de start uitdrukkelijk overlopen, vóór hij of zij alleen met kinderen in een slaapruimte komt.

Eten — wat er op tafel komt.

Wij koken zelf. Elke dag, vers, in onze eigen keuken. Dat is duurder en omslachtiger dan maaltijden laten leveren, en wij doen het toch.

De reden is eenvoudig: zo weten we precies wat er in zit. We kunnen soepel omgaan met allergieën, met een dieet, met wat een kind die dag wél binnenkrijgt, en met de voedingswensen van uw gezin — vegetarisch, halal, of wat u thuis gewoon bent. We houden daar rekening mee, in overleg.

Hoe we werken

VERS	Wij werken met verse ingrediënten. De warme middagmaaltijd wordt elke ochtend ter plaatse bereid.
TRACEERBAAR	Wij werken volgens de HACCP-voorschriften en kiezen leveranciers die dat ook doen. Groenten, fruit en vlees komen via Solucious (Colruyt Group).
CORRECT BEWAARD	Koeling met temperatuurcontrole tot vlak vóór de consumptie; warmhouden volgens de HACCP-voorschriften.
OPGEVOLGD	Wat en hoeveel uw kind gegeten of gedronken heeft, wordt genoteerd en met u besproken.

Baby's

Flesvoeding in poedervorm brengt u zelf mee van thuis, in maatdoosjes of in de originele verpakking. Flesjes, water en spenen in alle maten voorzien wij. Restjes poeder gaan op het einde van de week terug mee naar huis.

Afgekolfde borstvoeding is uiteraard welkom, ingevroren of vers. Wij bewaren en ontdooien ze volgens de voorschriften en verwarmen ze met flessenwarmers die daarvoor bestemd zijn. Wilt u zelf komen voeden, dan kan dat: er is een rustige plek met een comfortabele stoel en de nodige privacy. Wij moedigen dat aan — borstvoeding is een beschermende factor, ook tegen wiegendood.

De **overgang naar vaste voeding** gebeurt altijd in overleg met u en volgt een opbouwschema, zodat een kind rustig aan nieuwe smaken en texturen went. Als richtlijn: groentepap vanaf ongeveer vier maanden, fruitpap vanaf ongeveer vijf maanden, vlees of vis vanaf ongeveer zes maanden. Uw kind bepaalt het tempo, niet de kalender — en wat u thuis al hebt opgestart, nemen wij over.

Baby's volgen hun **eigen eetritme**. Dat bespreken we bij de intake en passen we aan wanneer uw kind verandert.

Eten — hoe we aan tafel gaan.

Een maaltijd is bij ons geen tankbeurt. Het is het moment van de dag waarop de hele groep samen iets doet.

Het tafelritueel

Rond elf uur begint bij de peuters het vaste ritueel: handen wassen, mouwen opstropen, slabber om, en dan worden de soep en het eten **aan tafel opgeschept** — zichtbaar, zodat kinderen zien wat er komt. We vertellen wat het is: welke groente, welke kleur, hoe het ruikt, of het warm is. Zo wordt de maaltijd meteen een taal- en ontdekmoment.

Kinderen mogen bijvragen en worden **nooit gedwongen om meer te eten** dan ze zelf aangeven. Ze eten en drinken zelf, met begeleiding waar het nodig is. Morsen hoort erbij: wie leert met een lepel eten, morst. Na de maaltijd krijgt iedereen water.

De rest van de dag

TOT 8.30 UUR	Kinderen die dat willen, kunnen hun van thuis meegebrachte ontbijt bij ons opeten.
IN DE VOORMIDDAG	Een fruitmoment.
ROND 15 UUR	Seizoensfruit, verse pudding of fruityoghurt.
LATE NAMIDDAG	Vers brood met keuze uit verschillend beleg.
DE HELE DAG	Water, ook tussen de maaltijden door, telkens wanneer een kind erom vraagt.

Wat we aan tafel belangrijk vinden

Wij leren kinderen aan tafel te blijven, met bestek te eten, te wachten tot iedereen bediend is en niet van elkaars bord te nemen. Dat zijn gewoontes die ze meenemen naar de kleuterklas en verder. Tegelijk is de tafel bij ons **een plek waar gepraat wordt**: over wat er die ochtend gebeurd is, over het eten, over wat er straks komt. We zetten geen muziek op, zodat kinderen elkaar en de begeleider goed kunnen horen. Rustig betekent bij ons niet stil.

> ### Eten is nooit een instrument
>
> Wij troosten niet met eten of snoep, en wij gebruiken eten nooit als beloning of als straf. Een kind dat verdriet heeft, krijgt aandacht — geen koekje. Wie weinig eet, wordt niet aan tafel gehouden tot het bord leeg is. En wat een kind wel of niet lust, wordt niet becommentarieerd waar het kind bij is.

Ziek zijn in de opvang.

Een kind dat in een groep zit, wordt ziek. Dat hoort erbij en het bouwt weerstand op. De vraag is telkens: kan dit kind hier vandaag nog goed zijn, en brengt het de andere kinderen niet in gevaar?

Wanneer uw kind bij ons ziek wordt

Wordt uw kind ziek tijdens de dag, dan hoeft u niet meteen alles te laten vallen. Wij kijken eerst wat het kind nodig heeft: rust, extra aandacht, meer drinken, een koelere plek. Binnen ons team zijn medewerkers met een verpleegkundige achtergrond actief; zij helpen inschatten wat er nodig is. Diagnosticeren doen wij niet — dat is het werk van een arts.

Wij **verwittigen u** zodra uw kind 38 °C of meer heeft, wanneer het duidelijk lijdt, of wanneer wij twijfelen. Meestal is het voor uw kind het beste dat u het zo snel mogelijk komt halen; een baby jonger dan 3 maanden met koorts wordt altijd opgehaald en door een arts gezien. Bij een noodsituatie bellen wij eerst de hulpdiensten en dan u.

Wanneer uw kind thuis moet blijven

Sommige situaties laten opvang in een groep niet toe. Wij volgen daarbij strikt de richtlijnen van Opgroeien.

- Diarree: lopende of waterige ontlasting met koorts, of bloederige ontlasting.
- Braken in combinatie met algemene ziekteverschijnselen.
- Ernstige hoest met algemene ziekteverschijnselen of ademhalingsmoeilijkheden.
- Koorts van 38 °C of meer.
- Een kind dat door ziekte zoveel zorg vraagt dat de veiligheid van de andere kinderen niet meer gegarandeerd is.
- Een kind dat door ziekte niet kan deelnemen aan de gewone activiteiten.
- Onbehandelde hoofdluizen.

Welke besmettelijke ziekten opvang uitsluiten en hoe lang, vindt u op opgroeien.be. Wij volgen die richtlijnen zonder uitzondering, ook wanneer dat voor u praktisch lastig uitkomt. Dat is niet onwil: het beschermt de andere kinderen, en morgen kan het uw kind zijn dat beschermd wordt.

Medicatie

Wij dienen medicatie toe **op voorschrift van een arts**, met een duidelijk leesbare vermelding van de naam van het kind, het geneesmiddel, de dosis, het tijdstip en de duur. Eén uitzondering: bij koorts geven wij, na overleg met u en met uw toestemming in de overeenkomst, eenmalig een middel op basis van paracetamol aan een kind ouder dan 3 maanden (zie addendum 2). Elke toediening wordt genoteerd en aan u gemeld.

Wanneer een kind een chronische aandoening of allergie heeft

Dan maken we vooraf een schriftelijke afspraak met u en met de behandelende arts: wat is er aan de hand, wat doen wij dagelijks, wat doen wij in geval van nood, en wie verwittigen we. Zo'n zorgplan hangt op een vaste, voor medewerkers zichtbare plaats — met respect voor de privacy van uw kind tegenover andere ouders.

Addendum 2. Meer over koorts, thuisblijven en medicatie leest u in addendum 2 (pagina 49), afgestemd op het huishoudelijk reglement editie 2026 en de richtlijnen van Opgroeien.

Voorbereid zijn.

Veiligheid is bij ons geen lijstje verboden maar een werkwijze: vooraf nadenken over wat er mis kan gaan, maatregelen nemen, en na elk incident opnieuw kijken.

Risicoanalyse

Wij houden een lopende risicoanalyse bij, over vier domeinen die de regelgeving uitdrukkelijk benoemt: **verwondingen en ongevallen**, **crisissen en levensbedreigende situaties**, **het verdwijnen van een kind**, en **ziekte, besmetting en verontreiniging**. Voor elk domein leggen we vast welk risico we zien, welke maatregel we nemen en wie ze opvolgt. Na elk incident, ook een klein incident, kijken we of de analyse moet worden bijgesteld.

Opgeleid personeel

LEVENSREDDEND HANDELEN	De verantwoordelijke en de kinderbegeleiders volgen minstens **om de drie jaar** de basisopleiding levensreddend handelen bij kinderen, bij een door Opgroeien erkende opleidingsinstantie. Wij houden die geldigheid actief bij.
VERPLEEGKUNDIGE KENNIS	Binnen ons team zijn medewerkers met een verpleegkundige achtergrond actief, onder meer met ervaring in spoed- en intensieve zorg.
KWALIFICATIE	Elke leeftijdsgroep wordt gedragen door kinderbegeleiders met een door Opgroeien aanvaarde kwalificatie. Zij-instromers in opleiding werken uitsluitend naast een ervaren gekwalificeerde collega.
BRANDVEILIGHEID	Een geldig brandveiligheidsattest, een uitgeschreven evacuatieplan en periodieke oefening.

Materiaal voor noodsituaties

Wij beschikken over de uitrusting om te overbruggen tot de hulpdiensten er zijn: een automatische defibrillator geschikt voor kinderen en volwassenen, beademingsmasker en -ballon in pediatrische maat, orofaryngeale tubes in alle pediatrische maten, en een zuurstofsaturatiemeter. Daarnaast een aërosoltoestel, een elektronische weegschaal, professioneel verband- en ontsmettingsmateriaal. De medewerkers die met kinderen werken, zijn opgeleid in het gebruik van deze apparatuur; het gebruik ervan is beschreven in onze noodprocedure.

Melden bij Opgroeien

Wij melden crisissituaties, grensoverschrijdend gedrag, ernstige ongevallen en gebeurtenissen die de werking verstoren aan onze klantenbeheerder bij Opgroeien. Dat is een verplichting, maar wij zien het ook als een gezonde reflex: een organisatie die alleen meldt wat ze moet, leert er niets uit.

De integriteit van het kind.

Dit is het onderwerp waarover in de kinderopvang het minst graag gesproken wordt, en precies daarom hoort het in dit plan te staan.

Jonge kinderen zijn volstrekt afhankelijk van de volwassenen om hen heen en kunnen zelf niet vertellen wat er gebeurd is. Elke opvang moet er daarom van uitgaan dat grensoverschrijdend gedrag ook bij haar kan voorkomen — door een medewerker, door een stagiair, door een externe, of tussen kinderen onderling. Wie denkt dat het bij haar niet kan gebeuren, treft geen maatregelen.

Wat wij doen om het te voorkomen

- **Het vierogenprincipe.** Onze infrastructuur en onze uurroosters zijn zo opgezet dat een medewerker zelden alleen en onzichtbaar met kinderen is. De schuifpanelen, de glaspartijen en de aanwezigheid van minstens twee medewerkers dienen ook dit doel.
- **Uittreksels uit het strafregister.** Voor elke medewerker en elke stagiair, vóór de start, volgens de wettelijke vereisten — en niet als eenmalige formaliteit.
- **Een open huis.** Ouders kunnen onaangekondigd binnenkomen in de leefgroepen. Dat is een van de eenvoudigste vormen van toezicht die er bestaan.
- **Bespreekbaarheid in het team.** Medewerkers mogen en moeten elkaar aanspreken op een aanraking, een toon of een gewoonte die niet klopt. Dat is geen verklikken; dat is collegialiteit.
- **Duidelijke afspraken over verzorging.** Aankondigen, benoemen, geen dwang, en respect voor het lichaam van het kind — zoals beschreven in hoofdstuk 08.

Wat wij doen wanneer het toch gebeurt

1. ### Het kind eerst
   Het kind wordt onmiddellijk beschermd en opgevangen. De situatie wordt gestopt, niet uitgepraat.

2. ### De organisator wordt onmiddellijk verwittigd
   Zij neemt de leiding, legt vast wat er gebeurd is, en beslist over de maatregelen tegenover de betrokken medewerker.

3. ### De ouders worden ingelicht
   Zo snel als mogelijk, eerlijk, en met wat we op dat moment werkelijk weten — ook wanneer dat weinig is.

4. ### Melding aan Opgroeien
   Elke situatie van grensoverschrijdend gedrag wordt gemeld aan onze klantenbeheerder. Waar aangewezen schakelen we het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling of de politie in.

5. ### We kijken wat het over ons zegt
   Achteraf onderzoeken we wat in onze organisatie het mogelijk maakte, en we passen aan wat aangepast moet worden.

Hebt u een vermoeden of een ongemakkelijk gevoel over iets wat u bij ons ziet — hoe klein ook — spreek dan de verantwoordelijke rechtstreeks aan. U kunt zich ook altijd wenden tot de Klachtendienst van Opgroeien. Wij zullen u dat nooit kwalijk nemen.

Rituelen en vieringen.

Feesten zijn niet alleen leuk. Ze maken van een verzameling kinderen een groep, en ze geven het jaar een vorm die zelfs een peuter herkent.

Wij vieren met de kinderen onder meer Sinterklaas, Kerstmis, carnaval, Pasen, Moederdag en Vaderdag. Daarnaast heeft elke leefgroep haar eigen kleine rituelen rond eten, opruimen, buitengaan en slapen. Die rituelen verschillen bewust van groep tot groep: ze geven elke leefgroep een eigen gezicht.

Ruimte voor wat thuis anders is

Onze vieringen komen uit een bepaalde traditie, en niet elk gezin deelt die. Wij zien dat niet als een probleem dat weggewerkt moet worden. Wilt u liever niet dat uw kind aan een bepaalde viering of een bepaald ritueel deelneemt, laat het ons dan weten: we zoeken samen een oplossing waarbij uw kind niet buiten de groep valt. En wanneer u ons wilt laten kennismaken met een feest of een gewoonte van bij u thuis, staan we daarvoor open.

Waarden en normen

Wij dragen voortdurend waarden en normen over — vooral zonder het te zeggen. Kinderen leren van wat ze ons zien doen: hoe wij elkaar aanspreken, hoe wij met materiaal omgaan, hoe wij reageren wanneer iemand valt. Voorbeeldgedrag is ons sterkste instrument, en het werkt ook wanneer we het niet bewust inzetten.

Elk kind komt uit een eigen thuis met een eigen manier van opvoeden, en hier komen al die manieren samen in één groep. Voor een kind is het belangrijk dat thuis en de opvang geen twee gescheiden werelden zijn. Wij houden daarom rekening met uw geloofsovertuiging, uw dagritme, uw opvoedingsstijl en uw gewoontes, in overleg en binnen de grenzen van wat in een groep werkbaar en veilig is. Waar we iets niet kunnen, zeggen we dat, en leggen we uit waarom.

Onze ondergrens

Er zijn dingen waarover niet onderhandeld wordt: de veiligheid van elk kind, de gelijkwaardigheid van jongens en meisjes, het verbod op elke vorm van geweld, en de regel dat geen enkel kind uitgesloten wordt. Binnen die grenzen is er veel meer ruimte dan ouders vaak vermoeden — vraag het ons gerust.

Verjaardagen.

Voor een peuter is zijn verjaardag de dag waarop hij mag bestaan in het midden van de groep. Wij vinden dat te belangrijk om aan het toeval over te laten.

De jarige krijgt een **verjaardagskroon** en staat die dag uitdrukkelijk in de belangstelling. We zoeken een geschikt moment, zingen samen, en het kind blaast kaarsjes uit op een cake die wij voorzien. Er worden foto's gemaakt als herinnering; die bezorgen wij aan de ouders van de jarige. Op het einde van de dag gaat het kind met een ballon naar huis.

WAAROM U NIETS HOEFT MEE TE BRENGEN

- **Elke verjaardag verloopt hetzelfde.** Geen enkel kind moet merken dat er thuis meer of minder budget of tijd is dan bij een ander.
- **Wij zorgen voor de cake en de kaarsjes.** U hoeft geen taart, koeken, fruit, snoep of cadeautjes mee te brengen.
- **Zo houden we het overzicht over allergieën en diëten** en over wat er die dag precies gegeten is.

Wilt u liever dat de verjaardag van uw kind bij ons niet gevierd wordt, dan meldt u dat vooraf en houden wij daar rekening mee. Dat vraagt geen uitleg.

Samenwerken met gezinnen.

U bent de eerste opvoeder van uw kind, en u blijft dat. Wij nemen die rol niet over — wij delen ze, voor een aantal uren per dag, in overleg met u.

Dat klinkt vanzelfsprekend, maar het heeft gevolgen. Het betekent dat wij niet alleen informeren maar ook **vragen**. Dat wat u thuis doet, invloed heeft op wat wij hier doen. En dat wij uitgaan van wat u kunt en weet, niet van wat u volgens ons zou moeten doen. In het pedagogisch raamwerk heet dat: gezinnen zijn competent, en de relatie is wederkerig.

De momenten waarop we elkaar spreken

VÓÓR DE START	Een rondleiding en een informatiegesprek, daarna een intakegesprek van ongeveer een halfuur waarin wij uw kind leren kennen.
ELKE DAG	Het gesprek bij het brengen en bij het afhalen, aangevuld met het heen-en-weerschriftje.
DRIE KEER PER JAAR	Een geschreven kindportret (ZiKo-Vo) met het welbevinden en de betrokkenheid van uw kind, en een gesprek daarover.
ELKE MAAND	Een korte, anonieme bevraging waarin u ons kunt beoordelen. De link gaat mee met de maandelijkse factuur.
WANNEER NODIG	Een gesprek op uw vraag of op de onze — over zorgen, over een overgang, over iets wat niet loopt zoals het zou moeten.
BIJ DEELNAME	Ouderparticipatie in de leefgroep, op afspraak.

Waarover u ons altijd mag aanspreken

Over uw kind, uiteraard. Maar ook over ons: over een afspraak die niet nagekomen werd, over een toon die u niet beviel, over iets wat u vreemd vond. Wij verkiezen een lastig gesprek boven een ouder die zwijgend ontevreden blijft. In coaching besteden we er uitdrukkelijk aandacht aan om zo'n opmerking niet als aanval te lezen.

Onze relatie met u is vriendelijk én professioneel. Wij bespreken of vragen geen persoonlijke informatie die niet nodig is voor de opvang van uw kind, en wat u ons wél vertelt, behandelen we discreet.

Een ouder die twijfelt of ze iets mag zeggen, zegt het niet. Het is aan ons om die drempel weg te halen, telkens opnieuw.

ONZE WERKREGEL

Van eerste bezoek tot eerste dag.

1

De rondleiding

U komt vrijblijvend kijken. Onze pedagogisch coach leidt u rond, toont de leefgroepen en beantwoordt uw vragen — ook de vervelende. De rondleidingen vinden op vaste momenten plaats; u schrijft in via het formulier op kdv-doremi.be. Kom gerust met beide ouders: wat u ziet, telt zwaarder dan wat wij vertellen.

2

De aanvraag

Bevalt het u, dan dient u een aanvraag in. Wij bevestigen wat we kunnen bieden en vanaf wanneer. Onze plaatsen zijn beperkt; een aanvraag is een vraag, geen belofte. Ons opnamebeleid en de voorrangsregels staan in het huishoudelijk reglement.

3

De inschrijving en de overeenkomst

De inschrijving is definitief zodra het inschrijvingsformulier is ingevuld, het huishoudelijk reglement voor akkoord is ondertekend en de inschrijvingskost is voldaan. U ontvangt een schriftelijke overeenkomst met het opvangplan. Alle financiële afspraken staan in het huishoudelijk reglement.

4

Het intakegesprek

Kort vóór de eerste opvangdag komt u met uw kind een halfuur langs. Samen met de begeleider maken we al kennis met de leefgroep waar uw kind zijn eerste wendag doorbrengt, en we overlopen het intakeformulier: hoe slaapt, eet en troost uw kind, en welke woorden gebruikt u thuis? U kunt het gesprek vooraf voorbereiden via een online formulier.

5

Het wenschema

Aan het einde van het intakegesprek leggen we samen het wenschema vast — zie hoofdstuk 05.

> **Waarom het intakegesprek zoveel gewicht krijgt**
>
> Wat u daar vertelt, is voor de begeleider de handleiding van de eerste weken. Een kind dat op de eerste dag op zijn vertrouwde manier getroost wordt, met de woorden die het van thuis kent, komt sneller tot rust. Wij vragen dus veel — niet uit nieuwsgierigheid, maar omdat het verschil maakt. Wat u liever niet vertelt, hoeft u niet te vertellen.

Opvoedings- en verzorgingsvisies kunnen op elk moment besproken worden, niet alleen bij de intake. In de praktijk komen die gesprekken het vaakst voor tijdens de dagelijkse contactmomenten en naar aanleiding van iets wat uw kind heeft meegemaakt.

Wat u van ons hoort.

Elke dag

Bij het afhalen krijgt u een **mondelinge overdracht**: slaap, eten, verzorging, stemming, waarmee uw kind bezig was, en wat er eventueel misliep. Hoe uitgebreid dat gesprek is, hangt af van wat u wilt en van wat er te vertellen valt. Sommige ouders willen elke dag het volledige verhaal; anderen willen vooral weten of het goed ging. Allebei is goed — laat het ons weten.

Daarnaast is er het **heen-en-weerschriftje**, dat wij zelf hebben ontworpen. Het zorgt ervoor dat de belangrijke informatie gestructureerd wordt doorgegeven en dat ze er ook is wanneer iemand anders uw kind ophaalt. Het schriftje werkt in twee richtingen: wat u erin noteert over de nacht of het weekend, lezen wij 's ochtends.

Drie keer per jaar

Vanaf ongeveer vier maanden aanwezigheid maken wij op vaste tijdstippen een **kindportret** op basis van **ZiKo-Vo**. Dat is geen rapport en geen score. Het beschrijft hoe uw kind zich bij ons voelt, hoe betrokken het bezig is, waar zijn interesses liggen en hoe het contact maakt met andere kinderen. Het doel is drieledig: het kind beter leren kennen, ons aanbod op maat bijstellen, en het gesprek tussen u en ons scherper maken.

U ontvangt dat portret en we bespreken het samen. Ook wanneer alles vlot loopt — juist dan is er tijd om rustig te praten.

Elke maand

Bij de maandelijkse factuur zit een link naar een korte **anonieme bevraging**. Daarin kunt u ons beoordelen en vertellen wat beter kan. Anoniem, zodat u vrijuit kunt spreken. Wij lezen die antwoorden daadwerkelijk; ze komen op het teamoverleg. Terugkerende opmerkingen worden actiepunten.

Wat als u niet tevreden bent

Spreek eerst de begeleider of de verantwoordelijke aan. De meeste zaken raken ter plaatse opgelost. Komt u er zo niet uit, dan volgt de formele klachtenprocedure die in het huishoudelijk reglement staat: schriftelijk indienen, ontvangstbevestiging, onderzoek en een gemotiveerd antwoord binnen de afgesproken termijn.

U kunt zich daarnaast — en op elk moment, ook zonder eerst bij ons te komen — richten tot de **Klachtendienst van Opgroeien**. Wij zullen u dat nooit verwijten en het heeft geen enkel gevolg voor uw kind of uw plaats bij ons.

Meedoen en meebeslissen.

Ouderparticipatie is bij ons geen jaarlijks feest maar een open deur: u bent welkom in de leefgroep van uw kind, op een gewone dag.

Ouderparticipatie in de leefgroep

Ouders én grootouders kunnen deelnemen aan de activiteiten in de leefgroep van hun (klein)kind. Per leefgroep kunnen maximaal **twee personen** tegelijk meedoen — niet uit formalisme, maar omdat een groep van negen jonge kinderen niet zomaar meer dan twee extra volwassenen verdraagt. Het moment stemt u samen met de begeleider af.

Wat u komt doen, mag u grotendeels zelf invullen: voorlezen, koken, muziek maken, iets tonen uit uw beroep, of gewoon meespelen. Wij vragen u wel om vooraf even af te stemmen met de begeleider, en om ter plaatse haar aanwijzingen te volgen — zij houdt het overzicht over de groep. Wat u tijdens uw bezoek over andere kinderen ziet of hoort, blijft binnen die muren.

Inspraak in hoe we werken

Wij hebben vandaag geen formeel oudercomité. Inspraak organiseren wij langs vier wegen: de **maandelijkse bevraging**, het **dagelijkse gesprek** aan de deur, de **oudergesprekken** bij elk kindportret, en de mogelijkheid om de organisator rechtstreeks aan te spreken. Bij elke herziening van dit plan en van het huishoudelijk reglement wegen we de opmerkingen die langs die kanalen zijn binnengekomen.

Hebt u zin om structureler mee te denken — over het aanbod, de tuin, de activiteiten of dit plan — laat het ons weten. Wij gaan graag in op zo'n aanbod.

Elk kind hoort erbij.

Opgroeien vat de opdracht van de kinderopvang samen als "er voor elk kind". Wij nemen dat letterlijk, en we hebben er een uitgewerkte werking rond.

Sommige kinderen hebben meer of andere ondersteuning nodig: door een beperking, een chronische aandoening, een ontwikkelingsvraag of een moeilijke gezinssituatie. Wij spreken daarbij over een **specifieke ondersteuningsbehoefte** en niet over een zorgvraag of een diagnose — want wat telt is welke ondersteuning nodig is, niet welk etiket erop staat.

Hoe we het aanpakken

- **Het kind doet mee met de groep.** Aanpassingen gebeuren zoveel mogelijk binnen de gewone activiteit, op dezelfde hoogte en op hetzelfde moment als de anderen. Apart zetten is geen ondersteuning.
- **We stemmen af met u en met de betrokken hulpverleners.** Wat werkt thuis? Wat zegt de kinesist, de logopedist, het revalidatiecentrum? Wij nemen oefeningen over die overdag herhaald moeten worden.
- **We werken met een schriftelijk zorgplan** wanneer er medische handelingen of afspraken bij komen kijken, altijd binnen het wettelijke kader en op voorschrift van de behandelende arts.
- **We schakelen het Centrum voor Inclusieve Kinderopvang in** wanneer extra ondersteuning nodig is. Voor Laakdal is dat het CIK van de regio Kempen, voor Beringen dat van de regio Limburg.
- **De dagprijs verandert niet.** Een eventuele subsidie voor individuele inclusieve opvang gaat naar de opvang, niet ten koste van u.

Waar we eerlijk over zijn

Wij kunnen niet elk kind dragen. Onze infrastructuur, onze bezetting en de competenties van ons team hebben grenzen, en die verschillen bovendien per leefgroep en per moment. Wij bekijken elke vraag afzonderlijk en zeggen eerlijk wat we denken aan te kunnen. Wanneer het antwoord nee is, leggen we uit waarom en helpen we zoeken naar een plek waar het wél kan. Een aanvraag voor ondersteuning blijft bovendien een aanvraag: de beslissing ligt bij Opgroeien, niet bij ons.

Onze uitgebreide inclusiebrochure vindt u op kdv-doremi.be.

Wanneer we ons zorgen maken.

Kinderen ontwikkelen zich in schokken, met stilstand ertussen. Dat is normaal en het is geen reden tot ongerustheid. Toch zien wij soms iets waarvan we denken: hier moeten we samen naar kijken.

1. **We observeren gericht**
   Voor we iets zeggen, kijken we een periode bewust en met meerdere collega's naar wat ons opvalt, en we noteren het. Eén moment op één dag zegt weinig.

2. **We bespreken het met u**
   Wij vertellen wat we zien, niet wat we denken dat het is. Wij stellen geen diagnose en gebruiken geen etiketten. En we vragen wat ú thuis merkt — vaak weet u het al langer.

3. **We passen ons aanbod aan**
   Meer of andere prikkels, een rustiger plek, extra herhaling, een aangepaste activiteit. Vaak volstaat dat, en soms merken we dan pas dat er niets aan de hand was.

4. **We schakelen indien nodig externen in**
   Met uw toestemming: de huisarts, het consultatiebureau van Opgroeien, een logopedist, een kinesist, het CLB in aanloop naar de school. Externe hulpverleners kunnen bij ons ter plaatse met uw kind werken.

5. **We blijven opvolgen**
   Wat afgesproken is, komt terug in de dagelijkse overdracht en in het volgende kindportret.

De stap naar de kleuterschool

Ergens tussen tweeënhalf en drie jaar verlaat uw kind ons. Die overgang is groot: van een groep van negen met vertrouwde begeleiders naar een klas met veel meer kinderen en een ander ritme. Wij bereiden dat mee voor.

- In het laatste halfjaar leggen we in de peutergroep meer nadruk op zelfredzaamheid: zelf de jas aandoen, schoenen aantrekken, naar het toilet gaan, opruimen, wachten op zijn beurt.
- We praten met de kinderen over de school, met boekjes en in de kring.
- We bespreken met u wanneer de instapdatum valt en of er iets is waar we samen nog aan moeten werken.
- Op uw vraag en met uw toestemming bezorgen we de school of het CLB wat nuttig is om uw kind goed te ontvangen.

Wij organiseren geen schoolse voorbereiding. Wat een kind naar de kleuterklas meeneemt, is geen kennis maar zelfvertrouwen: het gevoel dat het iets kan, dat volwassenen betrouwbaar zijn en dat het de moeite waard is om nieuwsgierig te zijn.

Hoe wij onszelf nakijken.

Een beleidsplan is pas iets waard wanneer iemand nagaat of het klopt met wat er werkelijk gebeurt. Dat is wat dit hoofdstuk beschrijft.

De cyclus

1. **Kijken**
   Elke begeleider observeert dagelijks het welbevinden en de betrokkenheid in haar leefgroep en noteert wat opvalt. De pedagogisch coach komt geregeld meekijken in de groepen — niet om te controleren, maar om samen te zien.

2. **Meten**
   Minstens jaarlijks doen we een volledige **zelfevaluatie op de zes MeMoQ-dimensies**, per leefgroep. We gebruiken daarvoor het zelfevaluatie-instrument van Opgroeien.

3. **Bespreken**
   De resultaten gaan naar het teamoverleg. Sterke punten worden benoemd, werkpunten worden concreet gemaakt. Het gaat over de werking, niet over personen.

4. **Bijsturen**
   Elk werkpunt krijgt een actie, een verantwoordelijke en een datum. Die staan in ons kwaliteitshandboek, samen met de procedures waarnaar dit plan verwijst.

5. **Opnieuw kijken**
   Bij de volgende ronde gaan we na of de actie iets veranderd heeft. Zo niet, dan was het de verkeerde actie — of het verkeerde probleem.

Wat wij daarnaast gebruiken

De maandelijkse ouderbevraging. Anoniem, en de opmerkingen komen op het teamoverleg.
De kindportretten (ZiKo-Vo). Drie keer per jaar, per kind — samen geven ze ook een beeld van de groep.
De verslagen van Zorginspectie. Publiek raadpleegbaar via de Kinderopvangzoeker. Werkpunten daaruit worden actiepunten bij ons.
Externe pedagogische ondersteuning. Sinds 2020 werken we samen met Mentes, via CEGO vzw — een blik van buiten die wij zelf niet kunnen leveren.

Wij hebben liever een werkpunt dat we kennen dan een probleem dat we niet zien.

UITGANGSPUNT BIJ ELKE ZELFEVALUATIE

Het team.

Alles in dit plan wordt uitgevoerd door mensen. Een pedagogiek is nooit beter dan het team dat haar draagt, en dat team moet daarvoor ondersteund worden.

Kwalificatie

Elke leeftijdsgroep wordt gedragen door **gekwalificeerde** kinderbegeleiders, volgens de vereisten van Opgroeien. Zij zijn gespecialiseerd in hun eigen leeftijdsgroep en flexibel inzetbaar in de andere, zodat ziekte of verlof met eigen mensen opgevangen wordt. De diploma's lopen uiteen van kinderbegeleider tot bachelor en master in een verwant vakgebied; binnen het team zijn ook medewerkers met een verpleegkundige achtergrond actief. Zij-instromers in opleiding werken uitsluitend naast een ervaren gekwalificeerde collega, nooit alleen in een leefgroep, en tellen niet mee in de begeleiderstelling.

Coaching op de vloer

Onze **pedagogisch coach** is een medewerker in loondienst, met een dubbele rol: pedagogische begeleiding en personeelsverantwoordelijkheid. Zij komt in de leefgroepen kijken, geeft feedback, begeleidt nieuwe medewerkers en studenten, bewaakt dat de procedures gekend en gevolgd worden, en trekt de zelfevaluatie. Coaching is bij ons geen jaarlijks gesprek maar een aanwezigheid.

Vorming

- De basisopleiding **levensreddend handelen bij kinderen**, minstens om de drie jaar, bij een erkende opleidingsinstantie.
- Vorming rond veilig slapen, hygiëne, voeding en risicoanalyse — bij indiensttreding en daarna herhaald.
- Pedagogische vorming via **Mentes** en het aanbod van Opgroeien.
- Intern teamoverleg waarin casussen uit de eigen leefgroepen besproken worden.

Ons medewerkersbeleid

Een begeleider die zelf onder druk staat, kan niet sensitief reageren op negen kinderen. Wij besteden daarom uitdrukkelijk aandacht aan het **ergonomische en mentale welzijn** van onze medewerkers: werkbare uurroosters, aandacht voor rugbelasting en til-technieken, ruimte om het aan te geven wanneer het te veel wordt, en een laag personeelsverloop als doelstelling op zich. Dat laatste is geen personeelszaak maar een pedagogische keuze: continuïteit voor de kinderen begint bij medewerkers die blijven.

Ons taalbeleid intern

Wij verwachten van elke medewerker een goede beheersing van het Nederlands, omdat de kinderen hier hun Nederlands opbouwen en omdat de communicatie met ouders en collega's helder moet zijn. Medewerkers die daaraan werken, ondersteunen wij. Andere talen die in het team aanwezig zijn, beschouwen we als een troef in het contact met gezinnen.

Een huis waar geleerd wordt.

Doremi is ook een opleidingsplek. Elk academiejaar werken we samen met meer dan twintig onderwijs- en opleidingspartners, en er lopen bij ons doorlopend studenten, cursisten en mensen in een kwalificerend traject.

Waarom wij dat doen

Deels uit verantwoordelijkheid: de sector heeft een groot tekort aan kinderbegeleiders, en wie zelf goede mensen wil, moet ze mee helpen opleiden. Maar ook uit eigenbelang. Een team dat voortdurend moet uitleggen waaróm het iets zo doet, blijft nadenken. Studenten stellen de vragen die vaste medewerkers na tien jaar niet meer stellen.

Werken en tegelijk je diploma halen

Wie zonder kwalificatie in de kinderopvang wil starten, kan dat bij ons: een **betaalde werkplek in de leefgroep, gecombineerd met de opleiding tot kinderbegeleider**. Verschillende collega's zijn zo begonnen en hebben ondertussen hun diploma behaald. Wij werken daarvoor samen met het volwassenenonderwijs en met toeleiders zoals VDAB.

Iemand in zo'n traject werkt altijd naast een ervaren gekwalificeerde kinderbegeleider, en wordt op de vloer begeleid door onze pedagogisch coach. Verschillende medewerkers volgden daarvoor een mentorenopleiding.

WAT DIT VOOR UW KIND BETEKENT

- ✓ Een student of iemand in een kwalificerend traject staat **nooit alleen** in een leefgroep en telt niet mee in de begeleiderstelling.
- ✓ Elke student ondertekent hetzelfde privacycharter als onze medewerkers, en levert vooraf een uittreksel uit het strafregister.
- ✓ Studenten volgen dit pedagogisch beleidsplan en onze procedures. Wij overlopen die bij de start uitdrukkelijk met hen.
- ✓ U mag altijd vragen wie er die dag in de groep staat en in welke rol.

Privacy en beeldmateriaal.

Alles wat wij over uw gezin weten, weten wij omdat u het ons hebt toevertrouwd. Zo behandelen we het ook.

Wat wij bewaren en waarom

Wij verwerken enkel de gegevens die nodig zijn om uw kind goed op te vangen en om onze wettelijke verplichtingen na te komen: identificatie- en contactgegevens, gegevens over de opvang zelf, en gezondheidsgegevens die relevant zijn voor de zorg. Wij bewaren die niet langer dan nodig, en enkel de medewerkers die ze nodig hebben, hebben er toegang toe.

Wat wij niet doen

- Wij delen niets over uw kind of uw gezin met derden, tenzij u daar vooraf over bent ingelicht en toestemming hebt gegeven, of tenzij de wet ons daartoe verplicht.
- Wij bespreken geen kinderen of gezinnen met andere ouders. Ook niet in algemene bewoordingen, ook niet met de beste bedoelingen.
- Wij plaatsen **niets** op sociale media of andere kanalen waarop uw kind herkenbaar is, tenzij daar een geldige toestemming voor is.

Foto's en video's

Voor het maken en delen van beeldmateriaal waarop uw kind herkenbaar is, hebben wij uw **uitdrukkelijke toestemming** nodig. Wij vragen die schriftelijk en gedifferentieerd: intern gebruik, gebruik naar de ouders van de eigen leefgroep, en publiek gebruik zijn drie verschillende vragen. U mag toestemming voor één daarvan geven en voor de andere niet.

Uw toestemming is op elk moment intrekbaar, zonder uitleg en zonder gevolg. Foto's die wij van uw kind maken als herinnering — bijvoorbeeld op zijn verjaardag — bezorgen wij aan u; ze gaan niet naar andere ouders.

Wie wél inzage kan krijgen

Alle medewerkers en stagiairs ondertekenen een privacycharter als onderdeel van het arbeidsreglement. **Opgroeien** en **Zorginspectie** kunnen in het kader van hun toezicht bepaalde gegevens opvragen en inkijken. Zij controleren de kwaliteit en de veiligheid van onze werking. Ook zij zijn gebonden aan het beroepsgeheim en aan de regelgeving rond de bescherming van persoonsgegevens.

U hebt op elk moment recht op inzage in de gegevens die wij over u en uw kind bijhouden, en op verbetering ervan. Richt uw vraag aan de organisator. De volledige privacyverklaring staat op kdv-doremi.be en in het huishoudelijk reglement.

Waar dit plan op steunt.

Dit plan is geen verzameling meningen. Hieronder staat waarop het gebaseerd is, met werkende verwijzingen, zodat u alles zelf kunt nalezen.

HET KADER VAN DE VLAAMSE OVERHEID

PEDAGOGISCH RAAMWERK	*Een pedagogisch raamwerk voor de kinderopvang van baby's en peuters* — Opgroeien. De drie opdrachten, de tien uitgangspunten en de vier ervaringsgebieden uit hoofdstuk 03 en 06 komen hieruit. opgroeien.be · pedagogische-raamwerk.pdf
MEMOQ	Het zelfevaluatie-instrument en de zes dimensies uit hoofdstuk 03 en 13. opgroeien.be · MeMoQ
VEILIGHEID	Risicoanalyse, veilig slapen, levensreddend handelen, meldingsplicht — hoofdstuk 08 en 09. opgroeien.be · Veiligheid
VEILIG SLAPEN	De aanbevelingen waarop ons slaapbeleid steunt, inclusief het advies over ademhalingsmonitoren. kindengezin.be · Veilig slapen
KINDEROPVANGZOEKER	Publieke informatie per locatie, met de verslagen van Zorginspectie. Hier kunt u ons nakijken. opgroeien.be · Kinderopvang

DE PEDAGOGEN UIT HOOFDSTUK 03

- **Emmi Pikler** — nl.wikipedia.org/wiki/Emmi_Pikler
- **Thomas Gordon** — nl.wikipedia.org/wiki/Thomas_Gordon
- **John Bowlby** — nl.wikipedia.org/wiki/John_Bowlby
- **Janusz Korczak** — nl.wikipedia.org/wiki/Janusz_Korczak
- **Célestin Freinet** — nl.wikipedia.org/wiki/Célestin_Freinet
- **Maria Montessori** — nl.wikipedia.org/wiki/Maria_Montessori
- **Lev Vygotski** — nl.wikipedia.org/wiki/Lev_Vygotski
- **Ferre Laevers** — cego.be (ZiKo, ZiKo-Vo, welbevinden en betrokkenheid)

ONZE EIGEN DOCUMENTEN

Dit plan verwijst op verschillende plaatsen naar documenten die u bij ons kunt inkijken of op onze website vindt: het **huishoudelijk reglement**, de **schriftelijke overeenkomst**, het **kwaliteitshandboek** met de procedures en de risicoanalyse, de **brochure over bijtgedrag**, de **inclusiebrochure**, de **privacyverklaring** en de **breng- en afhaalprocedure** die in elke leefgroep uithangt.

Pedagogisch beleidsplan Kinderdagverblijf Doremi · versie 4.6 · 29 oktober 2026 (addendum 1: nabijheid en handkusjes; addendum 2: ziek zijn, koorts en geneesmiddelen; koorts, medicatie, wendagen, wennen en het adres in Beringen afgestemd op het huishoudelijk reglement en de werking). Vervangt de versie van 27 juni 2023. Opgemaakt door de organisator. Eerstvolgende herziening: uiterlijk 2028.

Nabijheid en handkusjes.

Warmte is de kern van ons werk. Precies daarom leggen we vast hoe we ze professioneel vormgeven: met oog voor het kind, met respect voor het gezin en met heldere afspraken binnen het team. Dit addendum hoort bij hoofdstuk 05, Emotionele veiligheid en verbondenheid.

Wat wij graag en veel doen

Knuffelen en troosten wanneer een kind daar behoefte aan heeft. Een hand vasthouden, een arm rond het kind, een kind dragen. Op ooghoogte gaan zitten, rustig praten, het kind bij naam noemen. Een high five, een zwaai, een liedje, een handkusje in de lucht. En altijd kijken naar de signalen en het comfort van het kind: bij peuters vragen we het, bij baby's benoemen we wat we doen, en een nee is een nee.

Drie grenzen

We houden tegelijk rekening met de grens van het kind, de grens van het gezin en onze professionele grens. Komt één ervan in het gedrang, dan kiezen we een ander gebaar om onze warmte te tonen. Een kind hoeft nooit een knuffel of een kus te geven, aan niemand; we dringen niet aan en we belonen het niet.

Onze afspraak over kusjes

Begeleiders geven geen kusjes op de mond, de wang of het voorhoofd. Onze kus is een handkusje, bij voorkeur in de lucht: we kussen onze eigen hand en blazen het kusje naar het kind. Een kusje op de bovenkant van het handje van uw kind geven we enkel wanneer uw kind er zelf om vraagt of wanneer u ons laat weten dat u dat fijn vindt; we noteren uw antwoord bij de intake in de inlichtingenfiche. Ook dan blijft het handkusje in de lucht onze eerste keuze.

Waarom

Een kus op het gezicht is voor veel ouders een gebaar dat bij hen hoort. Wat voor de ene begeleider passend voelt, gaat voor een andere ouder net over de grens; een regel zonder interpretatieruimte is voor iedereen gelijk, ook voor stagiairs en invalkrachten. En contact van mond op gezicht draagt ziektekiemen over, wat bij baby's extra telt. Onze warmte verliest daar niets bij: een knuffel, een handkusje, een zwaai en een woordje op ooghoogte zeggen precies hetzelfde.

Bij het brengen en afhalen

Het afscheid en het weerzien zijn van u. Een kus, een lange knuffel, de eerste blik bij het binnenkomen: dat laten we aan u. Daarna neemt de begeleider uw kind warm over. Ziet u iets dat voor u niet goed voelt, zeg het ons dan meteen, ook als het klein lijkt. We bedanken u ervoor en nemen het op met het team.

Vastgelegd door de organisator en de pedagogisch coach op 18 september 2026. Uitgewerkt voor het team in de teamtraining Professionele nabijheid en in het kwaliteitshandboek (procedure grensoverschrijdend gedrag KHB-VEI-017, beleidsnota emotionele ondersteuning KHB-PED-005, procedure brengen en afhalen KHB-GEZ-008, domeinnota hygiëne KHB-VEI-006). Dit addendum wordt bij de eerstvolgende herziening in hoofdstuk 05 opgenomen.

Ziek zijn, koorts en geneesmiddelen.

Ouders lezen onze afspraken op twee plaatsen: in dit beleidsplan en in het huishoudelijk reglement. Daar hoort één boodschap bij. Dit addendum hoort bij hoofdstuk 09, Ziek zijn in de opvang, en vervangt de afspraken over koorts, thuisblijven en medicatie op pagina 32. Het volgt het huishoudelijk reglement (editie 2026, V8) en de richtlijnen van Opgroeien.

Koorts tijdens de opvang

Koorts is een temperatuur van 38 °C of meer. Krijgt uw kind koorts, dan nemen we contact met u op en bespreken we samen hoe het met uw kind gaat. Meestal is het voor uw kind het beste dat u het zo snel mogelijk komt ophalen. Een baby jonger dan 3 maanden met koorts wordt altijd zo snel mogelijk opgehaald en door een arts gezien. In een noodsituatie bellen we eerst de hulpdiensten en dan u.

Wanneer uw kind thuis moet blijven

We volgen de checklist *Wanneer kan een kind naar de opvang komen* van Opgroeien. Uw kind blijft thuis bij:

- koorts van 38 °C of meer;
- diarree met koorts of met bloed in de ontlasting, of waterige ontlasting die niet in de luier blijft;
- braken in combinatie met ziek zijn;
- ernstige hoest met algemeen ziek zijn of ademhalingsmoeilijkheden;
- een besmettelijke ziekte waarvoor Opgroeien uitsluiting voorschrijft;
- luizen die nog niet behandeld zijn;
- elke toestand waarbij uw kind zoveel zorg nodig heeft dat de veiligheid van de andere kinderen niet gegarandeerd kan worden.

Eenmalig paracetamol, altijd na overleg met u

Met de ondertekening van de overeenkomst geeft u ons de toestemming om, na overleg met u en volgens de richtlijnen van Opgroeien en ons koortsprotocol, eenmalig een middel op basis van paracetamol toe te dienen aan een kind ouder dan 3 maanden. We brengen u meteen op de hoogte van het middel, de dosis en het tijdstip, en noteren dit in de ouderapp. U kunt die toestemming op elk moment schriftelijk intrekken, zonder gevolgen voor de opvang. Een tweede dosis geven we niet.

Terug naar de opvang

Uw kind mag opnieuw komen wanneer het geen symptomen meer heeft en minstens 24 uur koortsvrij is zonder koortswerende middelen. Een doktersattest van herstel is niet nodig. Koorts na een vaccinatie is geen reden tot uitsluiting. Meld een besmettelijke ziekte altijd aan Doremi, zodat we de andere gezinnen kunnen informeren.

Geneesmiddelen

We dienen geneesmiddelen enkel toe wanneer dat echt nodig is tijdens de opvanguren, bijvoorbeeld een antibioticum dat uw arts voorschreef. U bezorgt het middel in de originele verpakking met het apothekersetiket: naam van het kind, naam van de voorschrijvende arts, dosering, wijze van toediening en duur van de behandeling. Elke toediening wordt genoteerd. Voor hoestsiroop, slijmoplossers en aerosol volgen we de richtlijnen van Opgroeien: hoestsiroop is niet geschikt voor kinderen jonger dan 6 jaar en een puffer heeft de voorkeur boven een aerosol. We bekijken dat graag samen met u.

Vastgelegd door de organisator op 6 oktober 2026, in lijn met het huishoudelijk reglement editie 2026 (V8, hoofdstuk 08) en met de pagina Ziekte, medicatie en hygiëne van Opgroeien (aangepast op 2 oktober 2026). Uitgewerkt voor het team in het kwaliteitshandboek (koortsprotocol KHB-VEI-007, domeinnota hygiëne KHB-VEI-006). Dit addendum wordt bij de eerstvolgende herziening in hoofdstuk 09 opgenomen.

Contact.

Vragen over dit plan, over onze werking of over een plaats voor uw kind? Bel ons, mail ons, of kom gewoon eens kijken. Dat laatste vertelt u meer dan welk document ook.

Doremi Laakdal

Meerlaarstraat 214
2430 Laakdal
Provincie Antwerpen

Doremi Beringen

Terrilpark 3 (be-MINE)
3582 Beringen
Provincie Limburg

BEREIKBAAR

013 29 37 38
hallo@kdv-doremi.be
www.kdv-doremi.be

ONS NAKIJKEN

Kinderopvangzoeker van Opgroeien
Verslagen van Zorginspectie
opgroeien.be

ERKENNINGSNR. KIND & GEZIN 910001891 · **WSE KWALITEITSLABEL** BC9020
KBO 0807.644.170 · **IBAN** BE44 7310 5058 2845

Doremi
KINDERDAGVERBLIJF

Voelbare warmte, zichtbare kwaliteit.